

Ilham Aliyev

Regionların tərəqqisi üçün yeni imkanlar yaranıb

İlham Əliyevin bölgələrin davamlı inkişafı istiqamətində həyata keçirdiyi layihələr uğurlu nəticələr verir

Postmüharibə dövründəyik. Qələbəmizlə başa çatan İkinci Qarabağ savaşından sonra yaranan realıqlar fonunda Prezident İlham Əliyevin müəyyənləşdirdiyi Milli Prioritetlər - müasir inkişaf modeli qarşıdakı illərdə hərtərəfli yüksəlişin təmini üçün mühüm yol xəritəsidir. Bu prioritetlərin uğurlu icrası Azərbaycana növbəti 10 ildə daha böyük siyasi-iqtisadi uğurlar qazandıracaq.

Regionların yüksəlişi hər zaman prioritetlər sırasındadır

Prezident İlham Əliyevin son 17 ildə həyata keçirdiyi siyasətin taktiki və strateji zəiflikləri Azərbaycana böyük uğurlar qazandırdı. Düzü, qlobal pandemiya dövründə iqtisadiyyat zərər görəndə, böhran ölkəmizin

ümumi sosial-iqtisadi inkişaf tempinə, hətta regionların sosial-iqtisadi inkişafına dair dövlət programlarının icrasına təsir göstərə bilməyib. Ölkədə heç bir sosial layihə təxirə salınmayıb.

Bu nailiyyətlər, əlbəttə ki, Azərbaycan öz uğurlu siyasətini hesabına əldə edib, özü də əraziləri işğal altında, çox çətin geosiyasi vəziyyətdə olan ölkə kimi qazanıb. Bu

gün isə qalib dövlət kimi qarşısında çox böyük imkanlar açılıb. Bunu nəzərə alan dövlət başçısı növbəti illərdə hərtərəfli tərəqqi üçün yeni inkişaf strategiyası müəyyənləşdirib. Bu sənəddə regionların sosial-iqtisadi inkişafı prioritetlər sırasındadır.

Hazırda "Azərbaycan Respublikası regionlarının 2019-2023-cü illərdə sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət Proqramı"nın icrasının üçüncü ilində nəzərdə tutulan layihələrin icrası uğurla davam edir. Regionların inkişafına dair dördüncü proqram əvvəlki dövrlərdə qəbul edilmiş proqramların məntiqi davamıdır. Üç proqram çərçivəsində görülən işlər ölkə əhalisi tərəfindən də yüksək qiymətləndirilir. Çünki regionlarda yaradılan müəssisələr, fabriklər və zavodlar, sənaye park və məhəllələri ilk növbədə yeni iş yerlərinin açılması, əhalinin məşğulluq səviyyəsinin yüksəlməsinə şərtləndirir, insanların həyat səviyyəsini yaxşılaşdırır, ölkəmizin iqtisadiyyatını sürətləndirir, həmçinin qeyri-neft sənayesinin inkişafı gətirdikcə daha böyük vəsait alır.

Əvvəlki dövlət proqramları əsasında regionların inkişafı etdirilməsi, bölgələrlə paytaxt arasındakı fərqlər mərhələli şəkildə aradan qaldırılması istiqamətində fəaliyyətlərin həyata keçirildiyini nəzərə alsaq, regionların inkişafının Azərbaycan üçün prioritet olduğunu deyə bilərik. Xüsusilə də son illər regionların inkişafı ilə bağlı aparılan siyasət makroiqtisadi göstəricilərin, bu isə qeyri-neft ixracatında bölgələrin payının artmasına gətirib çıxarıb. Yeni proqram çərçivəsində regionlara 17 milyon

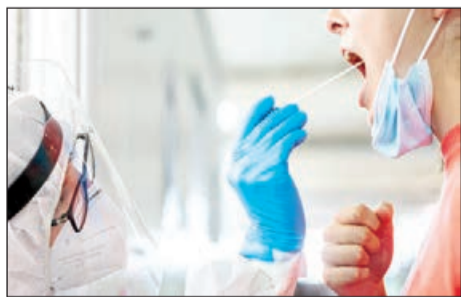
manata yaxın investisiyanın qoyulması nəzərdə tutulur. Bu rəqəmin daha böyük olacağı da gözlənilir.

İqtisadi artımın templərinə görə rekordsmen bölgə

Hər ay demək olar ki, ölkənin müxtəlif regionlarında yeni-yeni sosial-iqtisadi müəssisələr açılır, yol-nəqliyyat infrastrukturunu yenidən qurularaq istifadəyə verilir. Prezidentin ötən həftə Naxçıvan və Qəbələyə səfərləri çərçivəsində açılışını etdiyi obyektlər də bunu təsdiqləyir. Yeni həm müxtəlif respublikada, həm də Qəbələdə açılış olub, təməli qoyulan mühüm obyektlər görülən işlərin tərkib hissəsidir.

Ardı 4-cü səh.

Yoluxma və ölüm sayının azalması arxayınlaşmağa əsas vermir

Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatından (ÜST) bu dəfə ümidverici xəbərlər də gəlir. Məlumatla görə, ötən həftə ərzində dünyada koronavirusa yoluxma hallarının sayı azalıb.

Dünyada mayın 10-dan 16-dək 4.809.520 koronavirusa yoluxma və bu təhlükəli virusla bağlı 85.975 ölüm faktı qeydə alınıb. Beləliklə, əvvəlki yeddi günün müvafiq göstəriciləri ilə müqayisədə nəticələr ümidverici olub.

ÜST-ün həftəlik epidemioloji bülletenində bildirilib: "Ötən həftə qlobal miqyasda COVID-19-la bağlı yeni yoluxma və ölüm hallarının sayı azalmağa davam edib: 4,8 milyondan çox yeni yoluxma və 86 minə yaxın ölüm faktı qeydə alınıb. Bu, əvvəlki həftə ilə müqayisədə müvafiq surətdə 12 faiz və 5 faiz aşağıdır".

Təəssüf ki, koronavirusa yoluxma və ölüm statistikasında qeydə alınan azalma hələ pandemiyanın sonunun gəldiyi-

Ardı 6-cı səh.

Ermənistanda seçkiqabağı qarşılıqlı ittihamlar kəskinləşir

Ermənistanda seçkilər yaxınlaşdıqca siyasi proseslər daha kəskin xarakter almışdır. Təhlillər göstərir ki, ölkədəki siyasi qüvvələr hazırda xalq arasında o qədər də böyük dəstəyə malik deyillər. Elə bu səbəbdən də onlar bir-birlərinə qarşı müxtəlif ittihamlar səsləndirərək gündəmdə qalmalarını təmin etməyə çalışırlar.

Bu xüsusda Ermənistanın baş naziri səlahiyyətlərini icra edən Nikol Paşinyan müxtəlif siyasi qüvvələr tərəfindən ciddi ittiham hədəfidir. Hətta bu günlərdə erməni mediası belə bir iddia səsləndirmişdi ki, Paşinyanın həyat yoldaşı Anna Akopyan yaxın günlərdə gizli şəkildə ABŞ-a gedəcək. "Məlumatı və səfərin detallarını gizli saxlamağa çalışırlar. Akopyanın budəfəki Amerika səfəri erməni icması ilə təmaslara hesablanmayıb. O, sorosçular, hətta Suriya icmaları ilə görüşlər keçirəcək, onların ölkəsi ilə bağlı gələcək planlarını öyrənəcək. Bundan əlavə, mənbəməzi Akopyanın ABŞ-da bir malikə almasını da söyləyib. Hətta onun eyni zamanda başqa bir

adla Amerika vətəndaşlığını əldə etməsi də deyilir. Mənbəmizin verdiyi məlumata görə, Akopyan övladları üçün də vətəndaşlıq alıb. Lakin onların öz adları ilə, yaxud da anası kimi başqa bir kimliklə buna nail olmasını öyrənmə bilmədik", - deyər erməni mediası yazır.

KİV iddia edir ki, hadisələrin hazırkı gedişatı nəzərə alınsa, Paşinyan ailəsi onlar üçün ən azı ciddi baş ağrısına çevrilən Ermənistandakı daxili siyasi vəziyyətdən, Qarabağ və sərhəd məsələlərinin gərginliklərindən uzaq olmaq üçün dinc və etibarlı gələcəyə hazırlaşır. Xatırladaq ki, qışda da erməni mediası Anna Akopyanın ailəsi ilə Moskvaya gəzib gəzib istirahət etməsi barədə xəbər yaymışdı. Sonradan məlumatın doğruluğu üzə çıxmışdı.

Bununla yanaşı, Paşinyan Zəngəzur məsələsində də rəqiblərinin tənqid hədəfidir. O, Zəngəzur Azərbaycanca satmaqda ittiham edilir. Məsələn, müdafiə nazirinin keçmiş müavini Artak Zakaryan bildirir ki, Paşinyanın Ermənistanın maraqlarını müdafiə etdiyinə dair heç bir zəmanət yoxdur: "Buna görə də mənim fikrimcə, Zəngəzurda bir dəhliz olacaq".

Ardı 7-ci səh.

Dövlət başçıları regionda münafiqşədən sonrakı vəziyyəti müzakirə ediblər

Mayın 19-da Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev ilə Rusiya Federasiyasının Prezidenti Vladimir Putinin telefon söhbəti olub.

2020-ci il 10 noyabr və 2021-ci il 11 yanvar tarixli üçtərəfli bəyanatların hərfi və ruhuna tam uyğun olaraq təhlükəsizliyin və sabitliyin təmin edilməsi üzrə praktik vəzifələrin həlli vurğulanmaqla regionda münafiqşədən sonrakı vəziyyətlə bağlı məsələlər müzakirə edilib.

Bu kontekstdə Azərbaycan-Ermənistan sərhədində bu yaxınlarda baş vermiş hadisələrə diqqət yetirilib. Azərbaycan və Rusiya prezidentlərinin ümumi fikrinə görə niyə yalnız siyasi-diplomatik metodlarla aparılmaldır. Rusiya Federasiyasının Prezidenti Vladimir Putin qeyd edib ki, Rusiya tərəfi vasitəçilik sayələrini və Azərbaycan ilə Ermənistan arasında dövlət sərhədinin delimitasiyası və demarkasiyası prosesinin başlanması barədə razılıq əldə edilməsinə yönəlməmiş konsultativ köməklik göstərməyi davam etdirəcək.

İkiterəfli gündəliyin mühüm aspektlərinə dair fikir mübadiləsi də aparılıb. Prezident İlham Əliyev Rusiya vaksininin göndərilməsinə görə səmimi minnətdarlığını

ifadə edib. Bütün istiqamətlərdə qarşılıqlı faydalı əməkdaşlığın dərinləşdirilməsində hər iki tərəfin maraqlı olduğu bildirilib. Hökumətlər, müvafiq nazirliklər və idarələr xətti ilə intensiv təmaslar buna yönəldiləcək.

Prezidentin Mətbuat Xidməti

Naxçıvan Muxtar Respublikasında əkin sahələrinin suvarma suyu ilə təminatının yaxşılaşdırılmasına və əhalinin içməli suya tələbatının ödənilməsinə dair əlavə tədbirlər haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq qərara alıram:

1. Naxçıvan Muxtar Respublikasının ərazisində əkin sahələrinin və əkin üçün istifadə olunan heyətyanı torpaq sahələrinin suvarma suyu ilə təminatının yaxşılaşdırılması, habelə əhalinin içməli suya tələbatının ödənilməsi üçün 20 ədəd subartezian quyusunun layihələndirilməsi və qazılması məqsədilə "Azərbaycan Respublikasının 2021-ci il dövlət büdcəsində dövlət əsaslı vəsait qoyuluşu (investisiya xərcləri) üçün nəzərdə tutulan vəsaitin

bölgüsü"nün 1.38.3-cü yarımbəndində göstərilmiş 1,0 (bir) milyon manat Naxçıvan Muxtar Respublikasının Nazirlər Kabinetinə ayrılınsın.

2. Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi bu Sərəncamın 1-ci hissəsində göstərilən məbləğdə maliyyələşməni təmin etsin.

3. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti bu Sərəncamdan irəli gələn məsələləri həll etsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 19 may 2021-ci il

BTC-dən başlanan yol geniş dəhlizlərə qovuşub

Heydər Əliyev adına Bakı-Tbilisi-Ceyhan (BTC) əsas ixrac neft kəməri tam sistem kimi 15 il yaxındır - 2006-cı ilin ortalarından fasiləsiz və təhlükəsiz fəaliyyət göstərir. Kəməri ilk neft isə 16 il əvvəl vurulub.

2005-ci il mayın 25-də Səngəçal terminaldakı baş nasos stansiyasından BTC-yə ilk neft axıdılaraq kəmərin Azərbaycan hissəsi istifadəyə verilib. Bütün regionun həyatı üçün

mühüm əhəmiyyət kəsb edən bu hadisə ilə bağlı Bakıda və Səngəçaldə keçirilən tədbirlərdə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevlə yanaşı, Türkiyənin, Gürcüstanın və Qazaxıstanın dövlət başçıları da iştirak etdilər.

BTC-ni üçüncü minilliyin nəhəng mühəndis qurğusu adlandırırlar. Çünki bütün Avrasiya məkanında mövcud olan analoji kəmərlər arasında öz unikalığı ilə seçilir. Bu kəmərlər haqlı olaraq dünya enerji təhlükəsizliyinin əsas elementlərindən biri sayılır.

Ardı 5-ci səh.

◆ Jurnalist araşdırması

Yeniyyətləri intihardan necə qoruyaq?

Sosial şəbəkələrin və medianın sensasiya ardınca qaçması bu balanın kütləvləşməsinə böyük təsir göstərir

Ata nəlisi

"Balalarımıza, gələcəyimizə qarşı terror var, bunun səbəbini mütləq müəyyən etməliyik, hər birimiz birlişib bunu dayandırmalıyıq.

...Her kəsin əlində bir telefon var. Mobil telefonlar gənclərimizin düşməni və onların silahıdır...

...Uşaqlarınıza sahib çıxın və onları uğursuzluqda günahlandırmayın. Bütün ata-analara çağırış edərək "gəlin, birlikdə intihara "dur" deyək" söyləyirəm".

Ardı 6-cı səh.

Azərbaycanın Baş naziri Əli Əsədov Rusiyaya rəsmi səfərə gəlib

Azərbaycanın Baş naziri Əli Əsədov Rusiyaya rəsmi səfərə gəlib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Azərbaycanın Baş naziri Əli Əsədov "Vnukovo-2" Hava Limanında Rusiyanın dövlət rəsmiləri qarşılayıblar. Azərbaycan hökumətinin rəhbərinin şərəfinə fəxri qarovul düzülüb.

Qeyd edək ki, mayın 20-də rəsmi səfər çərçivəsində Baş nazirin başçılıq etdiyi nümayəndə heyətinin Rusiya Federasiyası hökumətinin sədri Mixail Mişustin və digər rəsmi şəxslərlə görüşləri nəzərdə tutulub.

Luigi Di Maio: "Azərbaycanla İtaliya arasında əlaqələr yüksək səviyyədədir"

Milli Məclisin sədri Sahibə Qafarova İtaliyaya rəsmi səfəri çərçivəsində mayın 19-da İtaliya xarici işlər və beynəlxalq əməkdaşlıq naziri Luigi Di Maio ilə görüşüb.

AZƏRTAC xəbər verir ki, L. Di Maio Milli Məclisin sədri ilə görüşdən məmnun olduğunu bildirib və Azərbaycanla İtaliya arasında əlaqələrin yüksək səviyyədə olduğunu vurğulayıb. Bu əlaqələrin inkişafında parlament diplomatiyasının rolunu yüksək qiymətləndirən nazir parlamentlərarası dostluq qruplarının fəaliyyətini təqdir edib, parlament nümayəndə heyətlərinin yüksək səviyyəli qarşılıqlı səfərlərinin əhəmiyyətini vurğulayıb. O, bu əlaqələrin ölkələrimiz arasındakı münasibətlərə müsbət töhfə verdiyini bildirib.

Nazir diqqətə çatdırıb ki, Sahibə Qafarovanın başçılıqlı ilə parlament nümayəndə heyətinin Romada keçirdiyi görüşlərin sayı İtaliyada Azərbaycanın dostlarının çoxluğuna dəlildir.

rüşlərin sayı İtaliyada Azərbaycanın dostlarının çoxluğuna dəlildir.

Milli Məclisin sədri Sahibə Qafarova səmimi görüşə görə təşəkkürünü bildirib, Azərbaycanla İtaliya arasında əlaqələrin inkişaf etdirilməsinin hər iki ölkənin marağında olduğunu diqqətə çatdırıb. O, İtaliyanın Azərbaycan üçün dost ölkə və strateji tərəfdaş olduğunu bildirib.

Sahibə Qafarova qeyd edib ki, ölkələrimiz arasında

əlaqələrin bütün sahələrdə inkişafı üçün böyük potensial mövcuddur.

Milli Məclisin sədri iki ölkənin qanunverici orqanları arasında münasibətlərin yüksək səviyyədə olmasından məmnunluğunu ifadə edərək, qarşılıqlı səfərlərin bu əlaqələrin daha da genişləndirilməsinə imkan verdiyini bildirib.

Görüşdə qarşılıqlı maraq doğuran digər məsələlər ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb.

Milli Məclisdə Azərbaycanın Baltikyanı ölkələrlə əlaqələrinin genişləndirilməsi məsələləri müzakirə edilib

Mayın 19-da Milli Məclisin Beynəlxalq Münasibətlər və Parlamentlərarası Əlaqələr Komitəsinin sədri Səməd Seyidov Azərbaycanın Baltikyanı ölkələrinin parlamentləri ilə daha sıx əlaqələrin qurulmasının, qarşılıqlı rəsmi səfərlərin təşkilinin, informasiya mübadiləsinin intensivləşdirilməsinin, ikitərəfli dialoqun canlandırılmasının vacibliyini diplomatların nəzərinə çatdırıb. Latviyalı və estoniyalı həmkarları ilə beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində, o cümlədən Avropa Parlamentində əməkdaşlıq əlaqələrində söz açıb.

Azərbaycanın torpaqlarını işğaldan azad etdiyini, bölgədə yeni reallıqları yarandığını qeyd edən Səməd Seyidov bəzi Avropa dövlətlərinin mövcud reallığı görməzdən gəldiyini, sərhədlərin demarkasiyası məsələsində Ermənistanın tənqidçisi bəyanatlarına uyaraq obyektivlikdən uzaq mövqə sərgilədiyini vurğulayıb.

Görüşdə Latviyanın Azərbaycanı səfiri Dainis Qarancsın parlamentlərarası səviyyədə əməkdaşlığı çox yüksək qiymətləndirdiklərini bildirib. Pandemiya şəraitinə baxmayaraq, Latviya ilə Azərbaycan arasında münasibətlərin genişləndirilməsinin, qarşılıqlı rəsmi səfərlərin təşkilinin, informasiya mübadiləsinin intensivləşdirilməsinin, ikitərəfli dialoqun canlandırılmasının vacibliyini diplomatların nəzərinə çatdırıb. Latviyalı və estoniyalı həmkarları ilə beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində, o cümlədən Avropa Parlamentində əməkdaşlıq əlaqələrində söz açıb.

Söhbət zamanı Ermənistanın işğal illərində Azərbaycan torpaqlarında törətdiyi dağıntıları öz gözü ilə gördüyünü deyən səfir Dainis Qarancs bildirib ki, Azərbaycanın bölgədə sülhü və sabitliyi

qorumaq əzmindən çox məmnundurlar. Görüşdə iştirak edən Azərbaycan-Estoniya parlamentlərarası əlaqələr üzrə işçi qrupunun rəhbəri Jalə Əhmədova və Azərbaycan-Latviya parlamentlərarası əlaqələr üzrə işçi qrupunun rəhbəri Kamran Bayramov əməkdaşlıq əlaqələrinin perspektivlərinə dair fikirlərini bölüşüblər. Avropada Azərbaycan haqqıqlarının yayılması, bölgədəki vəziyyətlə bağlı obyektivlikdə durum əks etdirən məlumatların lazımı instansiyalara çatdırılmasının vacibliyini bildirib. Qonaqların nəzərinə çatdırılıb ki, ölkəmiz dünyada və bölgədə sülh istəyir. Azərbaycanla normal əlaqələrin qurulması Ermənistanın özünü də xeyrinə olacaqdır.

Sonra çıxış edən Estoniya səfirliyinin Bakı ofisinin rəhbəri Andrey Valentinov bu görüşün çox maraqlı keçdiyini və faydalı olduğunu bildirdi. Parlamentlərimiz arasında dostluq və əməkdaşlıq əlaqələrinin gələcəyinə dair fikirlərini bölüşüb.

Milli Məclisin sədri Romada İtaliya Deputatlar Palatasının sədri ilə görüşüb

Mayın 19-da Milli Məclisin sədri Sahibə Qafarova İtaliyaya rəsmi səfəri çərçivəsində Romada "Montecitorio" sarayında İtaliya Respublikası Deputatlar Palatasının sədri Roberto Fiko ilə görüşüb.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Roberto Fiko Azərbaycan nümayəndə heyətini salamlayaraq, Milli Məclisin sədri ilə görüşdən məmnun olduğunu bildirib. Ölkələrimizin əlaqələrinin yüksək səviyyədə inkişaf etdiyini bildiren Roberto Fiko tərəflər arasında müzakirə edilməli mövzuların spektrinin geniş olduğunu deyib. Qarabağ münaqişəsinin başa çatmasından söz açan palata sədri sülhün davamlı olacağına inamını söyləyib.

Səmimi görüşə görə təşəkkürünü bildiren Milli Məclisin sədri dost və strateji tərəfdaş olan İtaliya Respublikasına ilk səfərinin məmnunluğunu ifadə edib. Bildirib ki, bu səfərin bütün dünyanı bürüyən pandemiya dövründə baş tutması Azərbaycanla İtaliya arasındakı münasibətlərin yüksək səviyyədə inkişafından xəbər verir.

Milli Məclisin sədri bildirib ki, iki ölkənin dövlət başçıların qarşılıqlı səfərləri münasibətlərimizin inkişafına yeni təkən verib. Xüsusilə 2020-ci ildə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin İtaliyaya dövlət səfəri ölkələrimiz arasındakı münasibətləri keyfiyyətcə yeni səviyyəyə qaldırıb. Ölkələrimiz arasında imzalanmış sənədlər Azərbaycanla İtaliyanın siyasi, iqtisadi, mədəni, humanitar sahələrdə əlaqələrinin inkişafının möhkəm hüquq bazasını təşkil edir.

Bildirilib ki, Azərbaycanla İtaliya arasında mədəni sahədə münasibətlər

hərflərlə yazılmış bir il kimi daxil olub. Ölkəmiz öz torpaqlarını Ermənistanın 30 ilə yaxın davam edən işğalından azad edib. Milli Məclisin sədri Azərbaycanın ədalətli mövqeyinə dəstək ifadə edən bütün İtaliyalı parlamentarilərə dərin təşəkkürünü bildirib. S. Qafarova xüsusi olaraq vurğulayıb ki, artıq Qarabağ münaqişəsi başa çatıb və Azərbaycanın Ermənistanın işğalından azad edilmiş ərazilərdə yeni dövr - bərpə və yenidənqurma dövrü başlayıb. Amma bunun üçün azad edilmiş ərazilər ilk

hərflərlə yazılmış bir il kimi daxil olub. Ölkəmiz öz torpaqlarını Ermənistanın 30 ilə yaxın davam edən işğalından azad edib. Milli Məclisin sədri Azərbaycanın ədalətli mövqeyinə dəstək ifadə edən bütün İtaliyalı parlamentarilərə dərin təşəkkürünü bildirib. S. Qafarova xüsusi olaraq vurğulayıb ki, artıq Qarabağ münaqişəsi başa çatıb və Azərbaycanın Ermənistanın işğalından azad edilmiş ərazilərdə yeni dövr - bərpə və yenidənqurma dövrü başlayıb. Amma bunun üçün azad edilmiş ərazilər ilk

növbədə minalardan təmizlənməlidir. Sahibə Qafarova deyib ki, Ermənistan minalanmış ərazilərin xəritələrini Azərbaycanla verməkdən imtina edir. Bunun beynəlxalq hüquqa görə müharibə cinayəti olduğunu bildiren Milli Məclisin sədri qeyd edib ki, beynəlxalq ictimaiyyət bu məsələyə biganə qalmamalıdır. Görüşdə qarşılıqlı maraq doğuran digər məsələlər ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb, parlamentlərarası dialoqun bundan sonra da inkişaf etdirilməsinin vacibliyi vurğulanıb.

Azərbaycan ilə İtaliya arasında strateji əməkdaşlığın daha da inkişafı üçün böyük potensial mövcuddur

Milli Məclisin sədri Sahibə Qafarovanın başçılıqlı ilə nümayəndə heyəti mayın 19-da Romada "Montecitorio" sarayında İtaliya-Azərbaycan dostluq qrupunun və İtaliya-Azərbaycan Dostluq Assosiasiyasının üzvləri ilə görüşüb.

AZƏRTAC xəbər verir ki, görüşdə çıxış edən Deputatlar Palatasının sədri müavini Ettore Rosato Azərbaycan nümayəndə heyətini salamlayaraq, İtaliyanın ölkəmizlə münasibətlərin inkişafına böyük əhəmiyyət verdiyini bildirib. O, Vətən müharibəsindən dərhal sonra ölkəmizə səfərinə xatırlayaraq təssürlərini bölüşüb. Həmçinin ölkələrimizin qanunvericilik orqanları arasında əlaqələrin müsbət dinamika üzrə inkişafından məmnunluğunu ifadə edib.

Milli Məclisin sədri Sahibə Qafarova hər iki ölkənin parlamentlərarası dostluq qruplarının fəaliyyətini və əməkdaşlığın səviyyəsini yüksək qiymətləndirib. Ölkələrimiz arasında strateji tərəfdaşlıq münasibətlərinin inkişafını vurğulayan S. Qafarova xüsusi dövlət başçılarının səfərlərinin Azərbaycanla İtaliya münasibətlərinin hazırkı səviyyəyə çatmasına mühüm töhfə verdiyini diqqətə çatdırıb.

Söhbət zamanı Sahibə Qafarova qeyd edib ki, ölkənin Azərbaycanla Ermənistan tərəfindən işğal olunmuş ərazilərini azad edərək ərazi bütövlüyünü təmin edib. Münaqişə başa çatarsa da, Ermənistan

tərəfi qeyri-konstruktiv mövqeyindən əl çəkməyərək, minalanmış ərazilərin xəritəsini

verməkdən imtina edir. Eləcə də 10 noyabr Bəyanatından sonra Azərbaycan ərazisinə

göndərilmiş terrorçuları beynəlxalq ictimaiyyətə "hərbi əsir" kimi təqdim etməyə ça-

lışaraq, diqqəti sənədə əksini tapan əsas məsələlərdən yayınmağa səy göstərib.

Milli Məclisin sədri bildirib ki, Azərbaycan ərazilərinin Ermənistan tərəfindən təqribən 30 il davam edən işğal dövründə torpaqlarımızdakı şəhər və kəndlər, maddi, mədəni, tarixi və təbiət abidələri məhv edilib, bütün infrastruktur dağıdılıb. Doğma torpaqlarından didərgin düşmüş məcburi köçkünlər səbirsizliklə öz ata-baba yurdlarına geri dönməkləri günü gözləyirlər. Bunun üçün də işğaldan azad olunmuş ərazilərdə böyük quruculuq və bərpə işlərinə start verilib.

Görüşdə çıxış edən İtaliya Deputatlar Palatasının üzvü, İtaliya-Azərbaycan Dostluq Assosiasiyasının rəhbəri Rossana Boldi, İtaliya-Azərbaycan dostluq qrupunun rəhbəri Stefano Luçidi, Azərbaycan-İtaliya parlamentlərarası işçi qrupunun rəhbəri Azer Kərimli, Milli Məclisin deputatı Eldar Quliyev ölkələrimiz arasında münasibətlərin yüksək səviyyədə olduğunu vurğulayıblar. Qeyd edilib ki, ötən ilin dekabrında - münaqişə başa çatdıqdan dərhal sonra İtaliya Senatı və Deputatlar Palatasının üzvlərindən ibarət nümayəndə heyətinin Azərbaycanla səfəri bu münasibətlərə verilən dəyəri aydın şəkildə nümayiş etdirir.

Görüşdə hər iki tərəfdən dostluq qruplarının üzvləri ölkələrimiz arasındakı strateji əməkdaşlığın daha da inkişaf etdirilməsi üçün böyük potensialı və möhkəm hüquqi baza olduğunu ifadə ediblər.

Milli Məclisin Təbii ehtiyatlar, energetika və ekologiya komitəsinin iclası olub

Mayın 19-da Milli Məclisin Təbii ehtiyatlar, energetika və ekologiya komitəsinin iclası keçirilib.

Milli Məclisin Mətbuat və İctimaiyyətlə əlaqələr şöbəsinin AZƏRTAC-a verilən məlumata görə, iclası açan komitənin sədri Sadiq Qurbanov bildirib ki, gündəliyə "Elektrik enerjisi istehsalında bərpəolunan enerji mənbələrindən istifadə haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun layihəsi (birinci oxunuş) daxildir.

Sadiq Qurbanov diqqətə çatdırıb ki, bərpəolunan enerji sektorunun, yaşıllıq iqtisadiyyatın inkişafı ölkəmizin rəhbərliyi tərəfindən müəyyən edilmiş əsas prioritetlərdəndir. İşğaldan azad olunmuş ərazilərimizin "yaşıl zona" elan edilməsi qəbul olunacaq qanun

layihəsinin əhəmiyyətini daha da artırır. 2030-cu ilə qədər ölkə üzrə ümumi elektrik enerjisi istehsalında yaşıllıq enerjinin 30 faizə çatdırılması nəzərdə tutulur.

Ölkəmizin Dördüncü Sənaye İnqilabının tələblərinə uyğun mövqeyinin gücləndirilməsindən və aparıcı ölkələr arasında yer almasından danışan komitə sədri diqqətə çatdırıb ki, müzakirəyə çıxarılan qanun layihəsi bu istiqamətdə ölkədə gedən islahatlar çərçivəsində əhəmiyyətli rol oynayacaq. İclasda çıxış edən energetika nazirinin müavini Samir Vəliyev bildirdi ki, Azərbaycan Prezidentinin 2021-ci il 2 fevral tarixli Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan 2030: sosial-iqtisadi inkişaf dair Milli Prioritetlər" sənədində iqlim dəyişikliyi və

onunla mübarizə istiqamətində, eləcə də ölkəmizdə yaşıl enerji məkanı prinsiplərinə əsaslanan bərpəolunan enerji iqtisadiyyatının bütün sahələrində tətbiqi məsələləri öz əksini tapıb. Bu Milli Prioritet ölkəmizin bərpəolunan enerji sahəsinə və yaşıl iqtisadiyyata diqqətinin bariz nümunəsi kimi qiymətləndirilə bilər.

Nazir müavini deyib ki, "Elektrik enerjisi istehsalında bərpəolunan enerji mənbələrindən istifadə haqqında" qanun layihəsinin hazırlanması Prezident İlham Əliyevin 2019-cu il 29 may tarixli Sərəncamından irəli gəlir. Sonra Energetika Nazirliyinin Elektroenergetika və enerji səmərəliliyi şöbəsinin müdiri Ələsgər Həsənov məlumat verib ki, qanun energetika enerjisi istehsalında bərpəolunan

enerji mənbələrindən istifadənin hüquqi, iqtisadi və təşkilati əsaslarını, habelə bərpəolunan enerji mənbələrindən elektrik enerjisi istehsalının təşviqi üçün dəstək mexanizmlərini müəyyən edəcək və bu sahədə yaranan münasibətləri tənzimləyəcək.

Sonra iclasda iştirak edən Milli Məclisin Təbii ehtiyatlar, energetika və ekologiya komitəsinin üzvləri Asim Mollazadə, Nəsim Məhəməliyev, Nəqif Həməzəyev, İltizam Yusifov, Fatma Yıldırım, Mixail Zabelin, Əliabbas Salahzadə təqdim olunan qanun layihəsinin dövrün tələblərinə uyğun hazırlandığını vurğulayıb, onun əhəmiyyətindən danışıblar.

İclasın sonunda qanun layihəsi birinci oxunuşda parlamentin plenar iclasında müzakirəyə tövsiyə olunub.

Azərbaycan və Türkiyənin xarici işlər nazirləri arasında telefon danışığı olub

Mayın 19-da Azərbaycan Respublikası xarici işlər naziri Ceyhan Bayramov ilə Türkiyə Respublikasının xarici işlər naziri Məvlud Çavuşoğlu arasında telefon danışığı olub.

Xarici İşlər Nazirliyinin Mətbuat xidməti idarəsindən AZƏRTAC-a bildiriblər ki, telefon danışığı zamanı nazirlər bölgədəki cari vəziyyəti, o cümlədən Azərbaycan-Ermenistan sərhədində baş verən gərginliklə bağlı məsələləri müzakirə ediblər.

Tərəflər həmçinin Azərbaycanın Qoşulmama Hərəkatına sədrliyi, Fələstində baş verənlərlə bağlı fikir mübadiləsi aparılıb.

Azərbaycan ilə Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri arasında əməkdaşlıq əlaqələri müzakirə olunub

Mayın 19-da Azərbaycan Respublikasının xarici işlər naziri Ceyhan Bayramov ilə Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinin dövlət naziri Əhmed Al Sayegh arasında videokonfrans formatında görüş keçirilib.

Xarici İşlər Nazirliyinin Mətbuat xidməti idarəsindən AZƏRTAC-a bildiriblər ki, görüşdə nazirlər ikitərəfli və beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində əməkdaşlıq məsələləri, o cümlədən ölkələrimizin bir-birini namizədlərinə və təşəbbüslərinə qarşılıqlı dəstək verilməsi məsələsini müzakirə ediblər.

Nazir Ceyhan Bayramov qarşı tərəfə regiondakı son vəziyyət, habelə üçtərəfli bəyanatların icrası ilə bağlı geniş məlumat verib.

Nazirlər eyni zamanda ölkələrimiz arasında iqtisadi sahədə əməkdaşlığı inkişaf etdirilməsinin əhəmiyyətini vurğulayıblar. Xüsusilə Azərbaycan ilə Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri arasında alternativ enerji sahəsində mövcud əməkdaşlıq əlaqələri müzakirə olunub.

Görüşdə həmçinin qarşılıqlı maraq doğuran digər məsələlər ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb.

ABŞ-ın Xəzər Siyasət Mərkəzinin nümayəndə heyətinə bölgədəki reallıqlar barədə məlumat verilib

Mayın 19-da Azərbaycanın xarici işlər naziri Ceyhan Bayramov ABŞ-ın müstəqil beyin mərkəzinin nümayəndə heyəti ilə görüşüb.

Xarici İşlər Nazirliyinin Mətbuat xidməti idarəsindən AZƏRTAC-a bildiriblər ki, görüşdə nazir Ceyhan Bayramov nümayəndə heyətinə bölgədə baş verən son hadisələr, o cümlədən münaqişə sonrası yaranan yeni vəziyyət, üçtərəfli bəyanatlar və onların icrası ilə bağlı məsələlər, işğal ərazilərində qaldırılmasın nəticəsində beynəlxalq hüququn suverenlik, ərazi bütövlüyü və beynəlxalq səviyyədə tanınmış sərhədlərin toxunulmazlığı prinsipləri əsasında Azərbaycan ilə Ermənistan arasında münasibətlərin normalaşdırılması imkanının yaranması, azad edilmiş ərazilərdə bərpa, yenidənqurma və reintegrasiya prosesinin həyata keçirilməsi barədə ətraflı məlumat verib.

ni zamanda hələ 1991-1994-cü illərdə aparılan hərbi əməliyyatların nəticəsində itkin düşmüş 4000-dək azərbaycanlı ilə bağlı məlumatın bu gündə Ermənistan tərəfindən verilmədiyini qarşı tərəfin diqqətinə çatdırılıb.

Bölgədə iki dövlətin sərhəd ərazisində baş verən son gərginlikdən bəhs edən nazir Azərbaycanın öz ərazi bütövlüyü çərçivəsində həyata keçirilən sərhəd mühafizə sisteminin gücləndirilməsi işini davam etdirdiyini və bu prosesin tərəflərin hər birində olan xərirlər əsasında həyata keçirildiyini qeyd edib. Bu məsələnin Ermənistan tərəfindən siyasələşdirildiyi, bu kimi fikir ayrılıqlarının danışıqlar yolu ilə həll edilməli olduğu vurğulanı.

Enerji məsələlərinə də toxunan nazir bu sahədə həyata keçirilən irimiqyaslı layihələrdən və onların bölgənin inkişafına verdiyi töhfələrdən danışdı. ABŞ-ın Azərbaycanın təşəbbüsü və iştirakı ilə həyata keçirilən enerji layihələrinə verdiyi davamlı dəstək məmnunluqla qeyd olunub.

Sonra nazir nümayəndə heyətinin suallarını cavablandıraraq, daha sonra tərəflər ikitərəfli münasibətlər, habelə regional təhlükəsizlik məsələləri üzrə geniş fikir mübadiləsi aparılıb.

YAP Veteranlar Şurasının təşkilatçılığı ilə "Demokratiya, liberalizm və milli-mənəvi dəyərlər" mövzusunda videokonfrans keçirilib

Mayın 19-da Yeni Azərbaycan Partiyasının Mərkəzi qərargahında partiyanın Veteranlar Şurasının təşkilatçılığı ilə "Demokratiya, liberalizm və milli-mənəvi dəyərlər" mövzusunda videokonfrans keçirilib.

YAP-ın Mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a verilən məlumata görə, partiyanın Veteranlar Şurasının üzvlərini, partiyanın Bakı, Abşeron, Sumqayıt şəhər təşkilatlarının Aparat rəhbərlərini və Gənclər Birliyinin nümayəndələrini iştirakı ilə keçirilən tədbiri giriş sözü ilə açan suranın sədri, partiyanın İdarə Heyətinin üzvü Arif Rəhimzadə mövzunun aktuallığından bəhs edərək bildirib ki, Azərbaycanın demokratiya təcrübəsi nümunə olmaqla yanaşı, milli-mənəvi dəyərlərə bağlılığı ilə diqqəti cəlb edir. O, azərbaycanlılığın ideyasının dövlətçiliyimizin əsasını təşkil etdiyini bildirib. Arif Rəhimzadənin sözlərinə görə, Azərbaycan yerləşdiyi coğrafi məkanla görə müxtəlif mədəniyyətləri, dinləri, sivilizasiyaları bir araya gətirir. Dünyaya inteqrasiya siyasətini uğurla həyata keçirən ölkəmizdə milli-mənəvi dəyərlərimizə hörmət, bağlılıq, onların inkişaf etdirilməsi prioritetdir.

qələr komitəsinin sədri Səməd Seyidov bildirib ki, mövzu nəinki Azərbaycanın, dünyanın gündəmində olan əsas məsələlərdən biridir. O deyib: "Ona görə də bu gün faktiki olaraq biz dəyərlərin hansı səviyyədə toqquşmasına, bəzi dəyərlərin iflasa uğramasına, yeni dəyərlərin gündəmə gəlməsinə diqqət yetirəcəyik. Liberal ideyalar və onların Qərbdə inkişafı, Qərb vasitəsilə dünyaya çatdırılması, transformasiyaya uğradıqdan sonra ələ keçirilməsi məsələləri geniş müzakirə olunur. Liberalizm azadlıq sözlüdüdür. Liberalizm ideyası müxtəlif formalarda öz əksini tapıb. Siyasi, iqtisadi, sosial, klassik, müasir liberalizm var. Bu ideyalar Qərbdə hələ 1603-1700-cü illərdə Con Lokkun əsərlərində öz əksini tapıb. Biz maraqlandıran məsələ bu ideyaların əsasında dünyanın nizamının dəyişməsidir. Qərbdə olan ideya dünyada haradasa könlüllü, yarıkənlüllü, məcburi, teziqlə, təkidlə, hədə-qorxu ilə həyata keçirilməyə başlandı. Heç də təsadüfi deyil ki, məşhur ABŞ tədqiqatçılarından biri əsərində yazmışdır ki, artıq tarix qurtardı. Çünki sübut olundu ki, liberalizm ən gözəl ideyadır".

Komitə sədri qeyd edib ki, hazırda analitiklər və ekspertlər qlobal geosiyasi nizamın gələcəyi ilə bağlı müxtəlif proqnozlar verirlər. Qlobal miqyasda müşahidə edilən geosiyasi proseslər beşəriyyətin daha yüksək səviyyədə liberal nizamda yaşayacağına dəlalət edir. Bütövlükdə bu mövzuda aparılan təhlillər və verilən proqnozlar çox maraqlıdır. Tədqiqatçılar etiraf edirlər ki, Şərq və Cənubun dünya siyasətində rolu yüksəlib.

Meruzəçi dünyanın ikili siyasətindən də geniş bəhs edərək bildirib ki, böyük dövlətlər xarici siyasətində ədalət prinsipi üstünlük verməli, öz maraqlarını digərlərinə zorla qəbul etdirmək prinsipindən yarı keçməli və ikili standartlara son qoymalıdır. Bu şərtlərə əməl edilməyə, dünyada sükutun yaranmayacağı. Müxtəlif regionlarda bu və ya digər intriqlar baş qaldıracaq. Real liberal dünya nizamının yolu yuxarıda vurğulan prinsiplərə əməl etməkdən keçir.

YAP Veteranlar Şurasının üzvləri Mir Siyər Mərdanov, Adilə Abasova, Dilare Seyidzadə mövzu ətrafında çıxış ediblər. Diskussiyaya şəklində davam edən videokonfransda YAP Nizamı rayon təşkilatlarının Aparat rəhbəri Ramil Vəliyev, YAP Binaqədi rayon təşkilatı Gənclər Birliyinin feal üzvü Anar Əliyev və partiyanın Sumqayıt şəhər təşkilatı Gənclər Birliyinin feal üzvü Fəridə Əliyevanın sualları meruzəçi tərəfindən cavablandırılıb.

Leyla ABDULLAYEVA: "Azərbaycan hərbi əsir statusu olan bütün erməniləri sərbəst buraxıb və geri qaytarıb"

Xarici İşlər Nazirliyinin Mətbuat xidməti idarəsinin rəisi Leyla Abdullayeva Ermənistan tərəfinin "hərbi əsirlər" ilə bağlı iddialarına münasibət bildirib.

riyyət etməyə sadiqdir. Üçtərəfli Bəyanatda nəzərdə tutulduğu kimi və beynəlxalq humanitar hüquqa əsasən üzərinə götürüldüyü öhdəliklərə uyğun olaraq, Azərbaycan hərbi əsir statusu olan bütün erməniləri sərbəst buraxıb və geri qaytarıb.

AZƏRTAC xəbər verir ki, L.Abdullayeva bununla bağlı deyib: "Ermənistanın Azərbaycanı erməni "hərbi əsirlərini" saxlanması davamlı ittiham edən yalan və iftira dolu iddiaları tərifi təmin etmədən mütəmadi qaydada cavablandırılır.

Hazırda Azərbaycanda bütün hərbi əməliyyatların dayandırılmasını nəzərdə tutan 2020-ci il 10 noyabr tarixli üçtərəfli Bəyanatın imzalanmasından bir neçə həftə sonra Azərbaycan ərazisində qanunsuz göndərilən erməni təxribatçıların həbsdə saxlanması. Azərbaycanın topladığı məlumatlar və dəlillərə əsasən, noyabr ayının son 10 günündə döyüş əməliyyatları bitdikdən sonra Ermənistanın Şirək bölgəsində 60 nəfər-dən çox üzvü olan dəstə Azərbaycan ərazilərinə gön-

dərilib. Bu dəstə 2020-ci ilin noyabr ayının sonu və dekabr ayı da daxil olmaqla, Azərbaycan mülki şəxslərinə və hərbi qulluqçularına qarşı terror hücumları həyata keçirərək, 4 azərbaycanlı hərbiçini öldürüb və erməni işğalçı illərində dağıdılmış bölgədəki rabitə xətlərini bərpası üçün, sadəcə, öz işini görə, mobil rabitə şirkətinin əməkdaşı olan bir mülki şəxsi isə ağır yaralayılıb.

Azərbaycan bu şəxsləri həm beynəlxalq, həm də daxili hüquqa uyğun olaraq qanuni əsasda həbsdə saxlayır. Onlar Azərbaycan qanunvericiliyinə uyğun olaraq, tədidməli şəxslərdir, təxribat və digər cinayətlərə görə mühakimə olunurlar. Qanunlara uyğun olaraq hazırda Azərbaycan 44 gün davam edən Vətən müharibəsindən sonra tutu-

lan bütün şəxslərlə bağlı onlara qarşı olan dəlilləri qiymətləndirməklə ətraflı araşdırma aparır. 2021-ci il mayın 4-də ölkəmiz humanitar addım ataraq, saxlanılan şəxslərdən 3-nü ittihamlar irəli sürmədən Ermənistana qaytarıb.

Ermənistanın məsələni davamlı şəkildə yanlış təqdim etdiyini nəzərə alaraq, ölkəmiz saxlanılan şəxslərin saxlanması səbəbləri, şəraiti və onlarla rəftar ilə bağlı daha çox şəffaflığı təmin edərək, araşdırmanı davam etdirir. Azərbaycan eyni zamanda məbuslara insani münasibət göstərilməsi, onlarla ədalətli və qanuni şəkildə rəftar təmin etməklə bu xüsusda öhdələrinə gətirdiyi beynəlxalq öhdəliklərinə yerinə yetirməyə sadiq qalır".

YAP Sədrinin müavini Tahir Budaqov Türkiyə-Azərbaycan parlamentlərarası dostluq qrupunun rəhbəri Şamil Ayrımla görüşüb

Mayın 19-da Yeni Azərbaycan Partiyası Sədrinin müavini-Mərkəzi Aparatın rəhbəri Tahir Budaqov ölkəmizdə səfərdə olan Türkiyə Böyük Millət Məclisinin deputatı, Türkiyə-Azərbaycan parlamentlərarası dostluq qrupunun rəhbəri Şamil Ayrımla görüşüb.

YAP-ın Mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a verilən məlumata görə, görüşdə ölkələrimiz arasında dostluq və qarşılıqlı əlaqələrinin əhəmiyyətindən danışan YAP Sədrinin müavini qeyd edib ki, Ümummilli Lider Heydər Əliyevin "Bir millət, iki dövlət" kəlamının tarixliliyi özünün siyasi, iqtisadi, mənəvi, eləcə də geostrateji mahiyyəti ilə ötan dövr ərzində sübuta yetirilib. Onun sözlərinə görə, Azərbaycanla Türkiyənin münasibətlərinin güclənməsində hər iki ölkənin liderləri İlham Əliyev və Rəcəb Tayyib Ərdoğanın müstəsna rolu var. Azərbaycanla Türkiyənin bir-birine hər zaman dəstək verdikləri deyən YAP Mərkəzi Aparatının rəhbəri qeyd edib ki, 44 günlük Vətən müharibəsi zamanı qarşıda Türkiyənin Azərbaycanı qətiyyətlə, birnəməli mənəvi-siyasi dəstək verəcəyini və qüvvəli olacağını bildirib. Tahir Budaqov həmçinin Yeni Azərbaycan Partiyası və Türkiyənin Ədalət və İnkişaf Partiyasının ölkələrimiz arasında münasibətlərin daha da güclənməsi

tək verməsi sevindirici və qüvvəverici haldır. Tahir Budaqov həmçinin Yeni Azərbaycan Partiyası və Türkiyənin Ədalət və İnkişaf Partiyasının ölkələrimiz arasında münasibətlərin daha da güclənməsi

səfər etməkdən məmnunluğunu bildirib. O, qeyd edib ki, Türkiyə və Azərbaycanın münasibətləri möhkəm təməllərə əsaslanır. Şamil Ayrımla vurğulayıb ki, Azərbaycan-Türkiyə münasibətləri dünya dövlətləri üçün nümunədir. Türkiyə-Azərbaycan parlamentlərarası dostluq qrupunun rəhbəri Vətən müharibəsində Azərbaycanın qazandığı Qələbənin tarixi əhəmiyyətini də vurğulayıb.

Türkiyə ilə Azərbaycan arasında qarşılıqlı münasibətlərinin inkişafında Prezident İlham Əliyev və Prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğanın səylərini yüksək dəyərləndirən Şamil Ayrımla əminliklə bildirib ki, bütün dünya üçün dostluq, birlik və tərəqqi nümunəsi olan əlaqələrimiz əbədiyyətə qədər davam edəcəkdir.

Şamil Ayrımla Yeni Azərbaycan Partiyası ilə Türkiyənin Ədalət və İnkişaf Partiyasının əlaqələrinin hazırkı səviyyəsindən də məmnunluğunu ifadə edib.

Görüşdə qarşılıqlı maraq doğuran məsələlər ətrafında geniş fikir mübadiləsi aparılıb.

Görüşün sonunda qarşılıqlı xatirə hədiyyələri təqdim edilib.

Fransalı jurnalistlər Azərbaycanda dövlət-din münasibətləri barədə məlumatlandırılıblar

Mayın 18-də Qafqaz Müsəlmanları İdarəsində (QMI) Fransadan gəlmiş jurnalistlərlə görüş keçirilib.

QMI-nin Mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildiriblər ki, fransalı jurnalistlər Jan-Mişel Lüsyan Bran, Karim Ahmed İfrak və Sarra Durmanın daxil olduğu nümayəndə heyəti ilə görüşdə Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin sədri Şeyxülislam Allah-sükür Paşazadə Azərbaycan dövlətinin münasibətlərinin yüksək səviyyədə olması və dini konfessiyaların real əməkdaşlıq müstəvisi barədə danışdı. Ölkəmizdə mövcud dinlər, konfessiyalararası, habelə məzhəblərə münasibətlər barədə fransız media mənsublarını ətraflı məlumatlandıran Şeyxülislam A. Paşazadə 44 günlük Vətən müharibəsində Zəferin qazanılmasında bu birlik və həmrəyliyin xüsusi önəm kəsb etdiyini diqqətə çatdırdı.

Vətən müharibəsi dövründə erməni tərəfinin hadisələrin mahiyyətini yanlış təqdim etməsi istiqamətində qarşıya, ittihamlarla dolu təbliğatı, xüsusilə dini müstəvidə münaqişə kimi təqdim olunması məsələsinə dair fransalı yazara-ların sualını cavablandıran QMI sədri bildirib ki, bu, tamamilə yanlış yanaşmadır və Azərbaycanın haqlı mübarizəsində, dünya birliyi tərəfindən tanınan ərazilərin azad etmək yönündə ədalətli mübarizəsi dövründə xristian təəssübkeçiliyinə nail olmaq, dini hissələrdən sui-istifadə etməyə hesablanmış saxtakarlıqdır. Şeyxülislam A.Paşazadə bildirib ki, 1988-ci ildən - münaqişə başlayandan dəfələrlə müxtəlif vasitəçi tərəflər - Ümumdünya Kilsələr Şurası, Rus Pravoslav Kilsəsi, Gürcü Pravoslav Kilsəsinin vasitəçilik missiyası ilə baş tutmuş yüksək səviyyəli görüşlərdə Erməni Apostol Kilsəsinin bütün rəhbərləri, o cümlədən hazırkı Katolikos-Patriarx II Qaregin münaqişənin dini səciyyəvi təbiətini etiraf etmiş, Birgə bəyannamələrdə imzaları ilə təsdiqlənmiş. QMI sədri Ermənistanın işğal dövründə Azərbaycan ərazilərində törətdiyi vəhşiliklər, vandalizm aktları, dini məbədlərə qarşı təhqirəmiz münasibəti barədə fransalı media mənsublarını geniş məlumatlandırdı. Bildirib ki, Ermə-

nistan mədəni abidələrinə qarşı törətdiyi soyqırım siyasətini ört-basdır etmək məqsədilə Azərbaycana qarşı yalan ittihamlar irəli sürür, guya, erməni dini abidələrinə xələf gətirildiyi iddiası ilə qarayma kampaniyası aparır. Halbuki erməni tərəfi işğal dövründə qədim alban, ənənəvi pravoslav kilsələrinin erməniləşdirmək, qriqoryanlaşdırmaqla məşğul olmuş, onların mənsəyini saxtalaşdır-mış, müsəlman məscid və ziyarətgah-larını dağıtmış, yandırmış, tövləyə çevirərək təhqir etmişdir. Şeyxülislam A.Paşazadə milli-dini, multikultural dəyərlərə böyük ehtiramla yanaşan Azərbaycan dövlətinin dağıdılmış mənəvi irsinə sahib çıxdığını, dövlət başçısı bəyan etdiyi kimi, işğalçıların məhv etdiyi bütün dinlərə məxsus mənəviyyət abidələrini - məscid, kilsə, sinaqoqları bərpa edib dirçəldəcəyini qonaqların diqqətə çatdırdı.

Görüşdə gərə təşəkkürlərini bildiren fransalı jurnalistlər QMI sədrinin Azərbaycanda mövcud dini konfessiyaya rəhbərliyi və təmsilçiləri ilə birlikdə onlarla görüşməsinin xüsusi minnətdarlıqla qeyd ediblər. İndiyədək Azərbaycan realitiyi barədə 20-ye yaxın məqalə ilə çıxış etdiyini bildiren fransalı jurnalist Jan-Mişel Lüsyan Bran işğaldan azad olunmuş Qarabəgə səfər edəceklərini diqqətə çatdırıb, bilavasitə müşahidələrini Fransa mediasında işıqlandırmaq niyyətində olduqlarını bildirib. O, Bakıda olduqları müddətdə müxtəlif din mənsublarının ölkəmizdə öz ibadətlərini rahat, azad şəkildə həyata keçirdiklərini, insanların simasında xoşbəxtlik, fərəh müşahidə etdiklərini xüsusi vurğulayıb.

Azərbaycandakı dini konfessiyaların rəhbərləri ilə ayrıca müsahibələr təşkil etmək niyyətini bildiren fransalı jurnalist Karim Ahmed İfrak ölkəsində də belə dinlərarası mühit arzusunda olduğunu izlətənlərdir. Jurnalist dinlər, məzhəblər arasında belə nümunəvi münasibətlərin mövcudluğunun dövlətin yalnız tərəqqisi üçün əhəmiyyətli olduğunu qeyd edib. Fransalı jurnalistlər pandemiya sngiddikdən sonra Azərbaycanın multikultural dəyərlərinin təbliği və təşviqi məramı ilə Fransada beynəlxalq forum-

ların təşkilinin məqsəduyğun olduğunu dilə gətirərək, QMI sədrindən bu istiqamətdə təşəbbüs göstərməsini xahiş ediblər. Bildirilib ki, Fransa cəmiyyətinin dinlərarası dialoqa dair bəzi foruma ehtiyac duyulur. Şeyxülislam A.Paşazadə 2017-ci ildən QMI nəzdində Bakı Beynəlxalq Dinlər və Sivilizasiyalararası Əməkdaşlıq Mərkəzinin fəaliyyətini göstərdiyini və onadək ölkədə, o cümlədən Avropa dövlətlərində - Almaniya, İspaniya, Avstriyada mötəbər beynəlxalq konfranslar təşkil etdiklərini diqqətə çatdıraraq, yaxın gələcəkdə Fransada bu xətlə tədbirin təşkilinin mümkünliyünü nəzərdən keçirə biləcəklərini bildirib. Görüşdə qonaqlar Azərbaycanla fəaliyyət göstərən dini konfessiyaların Məşvərət Şurasının təsis olduğunu barədə məlumat verilib. Bildirilib ki, Azərbaycanın multikultural həyat reallığından irəliləyən bu təsisat dünyada az təsadüf olunan nümunədir.

Görüşdə iştirak edən Dağ Yəhudiləri İcmasının başçısı Melih Yevdayev, Roma Katolik Kilsəsinin Bakıdakı ordinarisi Yepiskop Vladimir Fekete, Avropa yəhudiləri İcmasının başçısı Aleksandr Şarovski, Rus Pravoslav Kilsəsinin Azərbaycan Yeparxiyasının rəsmi nümayəndələri çıxış edərək, Azərbaycanı münaqişə dövründə dini-mənəvi həyatın nümunəvi gerçəklikləri barədə danışdılar. Bir ailə kimi yaşadıkları Azərbaycanda etnik və dini müxtəlifliyin ölkənin sərvəti kimi dəyərləndirilməsini, dövlətin dini icmaları diqqət və qayğı ilə ehatə etməsinə böyük nemət kimi qiymətləndirdilər. Dini icmaların təmsilçiləri dövlətin dinə münasibəti sayəsində hər zaman birlikdə, qarşılıqlı anlaşma və əməkdaşlıq şəraitində olmalarını məmnuniyyətlə qeyd edib, çoxmillətli, çoxkonfessiyalı Azərbaycanın uğurlarının təməlinə duran dəyərlər arasında nümunəvi dinlərarası dialoq mühitinin də olduğunu xüsusilə vurğulayıblar.

Fransalı jurnalistlər səmimi görüşə, dolğun məlumatlı çıxışlara görə təşəkkür edib, xatirə fotoları çəkirdilər, Fransa mətbuatında tezliklə maraqlı məqalələrin dərc olunacağını bildirdilər.

Azərbaycan Avropa Parlamentində müzakirəyə çıxarılaçaq "hərbi əsirlər"lə bağlı qətnaməyə etirazını bildirib

Mayın 19-da Avropa İttifaqı-Azərbaycan Parlament Əməkdaşlıq Komitəsinin Əməkdaşlıq Komitəsi həmsədrliyinin videokonfransında görüşü keçirilib.

Milli Məclisin Mətbuat və İctimaiyyətlə əlaqələr şöbəsinin AZƏRTAC-a bildirdiyi ki, qarşılıqlı fikir mübadiləsi şəraitində keçən görüşdə postmüharibə dövründə regionda cərəyan edən hadisələr ətrafı müzakirə olunub.

Avropa İttifaqı-Azərbaycan Parlament Əməkdaşlıq Komitəsinin həmsədri Marina Kalyurand münaqişə başa çatdıqdan sonra saxlanılan terrorçular, Ermənistanla sərhədə yaşayan gərginlik kimi məsələlərə maraqlanıb.

Avropa İttifaqı-Azərbaycan Parlament Əməkdaşlıq Komitəsinin həmsədri Cavanşir Feyziyev regiondakı son vəziyyəti barədə ətraflı məlumat verib, qarşı tərəfi maraqlandıran məsələlərə aydınlıq gətirib, bir çox sualları cavablandırılıb.

Cavanşir Feyziyev Ermənistanın 44 günlük Vətən müharibəsi bitdikdən sonra Azərbaycan ərazisində göndərdiyi təx-

ribatçıları "hərbi əsir", Azərbaycan tərəfinin azad olunmuş ərazilərdə dövlət sərhədini gücləndirmə tədbirlərini özünə isə "hücum" kimi qiymətləndirməyə çalışdığını qeyd edib. O, Ermənistanın bu istiqamətdə heqiqətə uyğun olmayan məlumatları yayaraq beynəlxalq ictimaiyyəti çaşdırmaq üçün qarşı tərəfin diqqətinə çatdırıb. Qeyd olunub ki, Ermənistan tərəfi ələ keçirilən diversantların sayını da şişirdib və çox güman ki, müharibədə itkin düşən əsgərlərini də terrorçuların siyahısına əlavə edib.

Görüşdə Avropa Parlamentində mayın 20-də müzakirəyə çıxarılaçaq "Ermənistanın Azərbaycan ərazisində son münaqişədən sonrakı hərbi əsirlər" adlı qətnamənin layihəsi müzakirə olunub və Azərbaycan tərəfinin qətnamənin mətni ilə bağlı narazılığı bildirilib.

Sərhəddəki gərginliyin isə Ermənistanın işğal zamanı Azərbaycan ərazilərinə keçərək postlar qurması və zəbt etdiyi ərazilərdə məskunlaşdırma apar-masından qaynaqlandığı bildirilib. Bu problemə bağlı hər iki ölkənin sərhəd

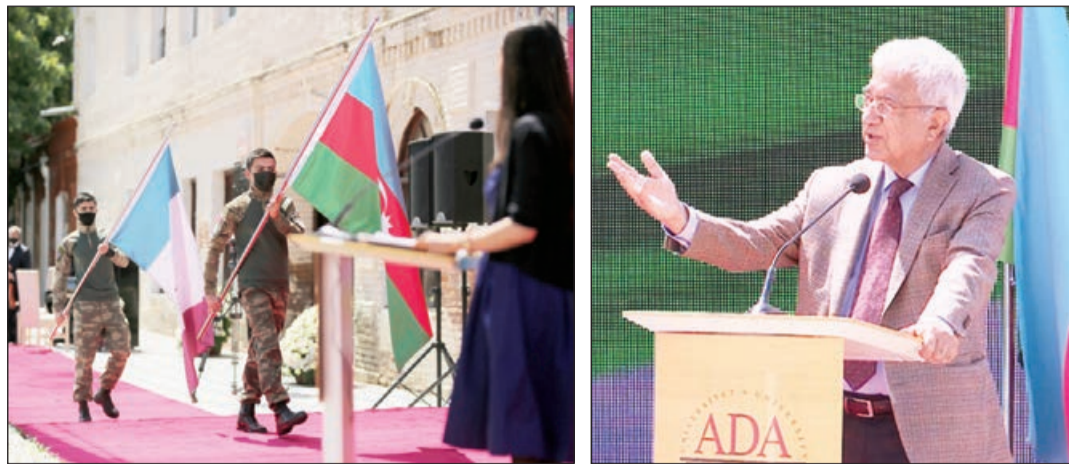
mühafizə orqanlarının nümayəndələrinin iştirakı ilə müzakirələr aparıldığı qeyd olunub.

Cavanşir Feyziyev Qərb dairələrinin Ermənistan tərəfinin təqdim etdiyi birtərəfli, saxta informasiyalarına əsaslanaraq Azərbaycanı qarşı ittihamlar irəli sürməsinin anlaşılmasız olduğunu deyib. Bu həssas yanaşmanın Azərbaycan torpaqlarının işğalı vaxtı, işğal olunmuş ərazilərdəki tarixi-mədəni irsin ermənilər tərəfindən dağıdılması zamanı niyə göstərilmədiyini soruşub.

Milli Məclisin deputatı görüşdə Azərbaycanın regionda sülhün və sabitliyin tərəfdarı olduğunu vurğulayıb. O, Ermənistan siyasətçilərinin hazırkı ritorikasının ölkədə bu yaxınlarda keçiriləcək seçkilərlə bağlı olduğunu, daxili auditoriyaya hesablandırdığını istisna etməyib. Deputat bildirib ki, çox güman, seçkidən sonra buna ehtiyac qalmayacaq və biz Ermənistanın bölgənin gələcək inkişafı ilə bağlı niyyətinin nə olduğunu daha dəqiq biləcəyik.

ADA Universitetinin "Bir müəllimin manifesti" təşəbbüsü

ADA Universiteti ana dilimizdə təhsilin ilk sütünun sayılan Qazax Müəllimlər Seminarıyının tarixi binası qarşısında tədbir keçirib və "Bir müəllimin manifesti" təşəbbüsünü təqdim edib.

Universitetdən AZƏRTAC-a bildirilib ki, tədbirdə Azərbaycanın müxtəlif regionlarından gələn müəllimlər, məktəb direktorları və tanınmış ziyalılar iştirak ediblər. ADA hər zaman müxtəlif bölgələrdə fəaliyyət göstərən yenilikçi müəllimləri "keşf" edib, onları milli dəyərə çevirib. Bu ənənəni davam etdirəcək "Bir müəllimin manifesti" də öz "keşf"inə ele regiondan, daha dəqiq desək, milli təhsil sistemimizin başlanğıc nöqtəsi olan Qazax Müəllimlər Seminarıyının yerləşdiyi Qazax şəhərindən başlayıb.

Tədbirin əvvəlində ADA Universitetinin Vətən müharibəsində könüllü iştirak edən məzunu Kamran Abbasov və Universitetin Kitabxanasının əməkdaşı Nurlan Nağıyev Azərbaycan Respublikasının və ADA-nın bayrağını səhnəyə götürüblər. Milli himnimiz səsləndirildikdən sonra Vətən uğrunda həlak olan qəhrəmanlarımızın xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edilib. Qazax Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Rəcəb Babayev vaxtilə müəllimlərimizi yetişdirməyi özünə missiya seçən maarifçiləri izi ilə Qazaxa gələn qonaqları salamlayıb.

Tədbirdə çıxış edən ADA Universitetinin ABS-dakı Mərkəzinin prezidenti Qalib Məmməd qəlbi Vətənə xidmət eşqi ilə döyünənlərin cəhalət qarantlığını elm işiği ilə

necə aydınlatdığını xatırladı. O, Qori Seminarıyının Azərbaycan şöbəsi və Qazax Müəllimlər Seminarıyının tarixindən danışdı. Burada təhsilin müxtəlif ideyaları və uzaqgörən bir təməl üzərində qurulduğunu bahs edərək ADA Universitetinin Azərbaycanın maarifçilik irsi üzərində qurulduğunu və elmi dərinliyi və şüurlu öyrənmək, öyrəndiklərini başqaları ilə bölüşmək kimi dəyərləri həmişə yüksək tutduğunu vurğulayıb. Qalib Məmməd ADA Universitetinin ABS-dakı Mərkəzinin də "Bir müəllimin manifesti" təşəbbüsünün həyata keçirilməsində fəal iştirak edəcəyini qürur hissi ilə qeyd edib.

Daha sonra çıxış edən ADA Universitetinin akademik işlər üzrə prorrektoru Vəfa Kazdalı bildirib ki, ADA Universiteti ölkəmizdə yüksəkixtisaslı müəllimlər yetişdirmək səylərinə dəstək vermək məqsədilə "Bir müəllimin manifesti"ni elan edir. İllər ərzində əldə etdiyi elmi-pedaqoji təcrübənin özünü ən böyük zənginliyi hesab edən ADA bunu bir missiya olaraq regionlarımızdakı məktəblərlə və müəllimlərlə bölüşəcək. ADA əməkdaşları regionlarda gedəcək, könüllü olaraq oradakı məktəblərdə çalışacaq, o məktəblərdən qabaqcıl müəllimləri seçib ixtisaslandırma üçün ADA-ya gətirəcəklər. Həmin müəllimlərin bir qismi ADA Universitetinin Vaşinqtonda yerləşən mərkəzində təhsil alacaq. Məqsəd nümunəvi təcrübələri yaymaq, peşəkar müəllimlər yetişdirmək, vətəndaşlıq və sosial məsuliyyət hissinə daha dərinlik əlavə etməkdir.

AMEA-nın Riyaziyyat və Mexanika İnstitutunun direktoru Misir Mərdanov, Bakı Dövlət Universitetinin rektoru

Elçin Babayev, Amerika Azərbaycanlıları Cəmiyyətinin prezidenti Tomris Azəri də çıxışları sırasında yer alıblar. Tomris Azəri seminarıyının bərpası prosesində cəmiyyətin ADA Universitetinə dəstək olacağını vurğulayıb.

Yekun sözlə çıxış edən ADA Universitetinin rektoru Hafiz Paşayev bildirib ki, ADA tələbələrini və məzurlarını sayı artıdacaq missiyası da genişlənməkdə davam edəcək. ADA öz təcrübəsini regionlarda yerləşən məktəblər və onların müəllimləri ilə paylaşmaq fəaliyyətinə, ilk növbədə, Qazaxdan başlayacaq və bu işdə Bakı Dövlət Universitetinin Qazax filiali ilə əməkdaşlıq edəcək. Prezident İlham Əliyevin Qazax Müəllimlər Seminarıyının 100 illik yubileyinin qeyd edilməsi haqqında 2018-ci ildə imzaladığı Sərəncamın əhəmiyyətini vurğulayan Hafiz Paşayev ADA olaraq bu şəərəllə işə hər cür dəstək göstərəcəyini vəd edib.

Qeyd edək ki, ADA Universiteti "Bir müəllimin manifesti" təşəbbüsü çərçivəsində həm də tariximizin incisi olan Qazax Müəllimlər seminarıyının binasını bərpa etmək üçün niyyətdədir. Fırıldan bay Köçerlinin misilsiz çətinliklər bahasına qurduğu və ilk direktoru olduğu seminarıyının binasının bərpası, əslində, Azərbaycanda maarifçilik irsimizin və seminarıyından aldığımız milli qururumuzun bərpasıdır. Burada illər öncə yandırılan elm işığı daha gur yanacaq, ətrafına yeni nesil maarifçiləri toplayacaq. Həyata keçiriləcək birgə layihələrlə müasir təhsil tariximizin növbəti səhifələri burada yazılacaq.

Yeni nəşrlər

Ümummilli Lider Heydər Əliyev oğlu Əliyev və onun layiqli davamçısı Prezident İlham Əliyev haqqında məqalə və ya kitab yazmaq nə qədər xoşdursa, bir o qədər də məsuliyyətlidir. Bu mənada tələb olunan meyarları yüksək səviyyədə özündə doğrultan "Xilaskarlar" kitabı oxucular və ictimaiyyət tərəfindən rəğbətə qarşılanmışdır.

Ümumxalq sevgisindən yaranan əsər

Kitabın müəllifi Əməkdar elm xadimi, filologiya elmləri doktoru, professor Qəzənfər Paşayev xalqın tarixi müqəddəratında müstəsna rol oynayan Ulu Öndər Heydər Əliyev epoxasına və Prezident İlham Əliyev arasına dair müşahidələrini elmi-publisistik dillə qələmə almışdır. Əsərin ana xəttini Ulu Öndər Heydər Əliyevin və ölkə rəhbəri İlham Əliyevin uğurlu dövlətçilik fəaliyyəti və respublikamıza qazandırdıqları böyük fəzələrin nümunəsində Azərbaycanlı ideyaları təşkil edir. Yüksək idarəetmə təcrübəsinə malik Heydər Əliyevin çevik, təmkinli və uzaqgörən siyasi gedışləri sayəsində XX əsrin 90-cı illərində xalqımız vətəndaş qarşıdurmasından, dövlətin parçalanmasından qurtuldu. Kitabda bu xilaskarlıq missiyası tarixi hadisə kimi dəyərləndirilir.

Əsər iki bölümdən ibarətdir: birinci bölüm Ulu Öndər Heydər Əliyevə, ikinci bölüm isə onun siyasi xəttini uğurla davam etdirən Prezident İlham Əliyevə həsr edilmişdir. Nəfis tərtiblə hazırlanmış nəşrə ön söz yazan akademik İsa Həbibbəylinin təbircinə desək: "Professor Qəzənfər Paşayev Azərbaycan xalqının Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin ölkəmiz və xalqımız qarşısındakı xidmətlərini, bu da hi insanın həyatımızda zahirən kiçik görünən detallarından tutmuş böyük xidmətlərinə qədər seçilmiş hadisələri və faktları sadə dillə obyektiv mövqedən işıqlandırmışdır".

Kitabda Ulu Öndərin dünyanın ünlü siyasətçiləri və dövlət xadimləri ilə görüşləri, onların Heydər Əliyev müdrikliyinə, siyasi uzaqgörənliyinə olan heyranlıqları, Azərbaycanın milli dövlətçiliyinə, habelə xalqına olan istəklərini və arzularını da yer alması oxucuda məmnunluq doğurur. Bu amillər kitabın təbii, həyatı və təsirli alınmasında mühüm rol oynamışdır.

Nəşrin ikinci bölümündə Heydər Əliyev siyasi xəttini həm daxil, həm də beynəlxalq arenada layəqətlə təmsil etdirən Prezident İlham Əliyevin qətiyyətliliyi və siyasi-ədabət Ermənistan terrorçu birləşmələri tərəfindən 30 ilə yaxın işğaldə saxlanılan Qarabağ da daxil olanda Qazaxdan tutmuş Mehriyə kimi torpaqlarımızın azad edilməsi tarixə ərməğan kimi diqqətə çatdırılır. Müəllifin özünün də qeyd etdiyi kimi, Ali Baş Komandan və yenilməz milli Ordumuz tərəfindən tarixə qızıl hərflərlə yazılan bu Qələbə nəticəsində Şah İsmayıl Xətai və Nadir şah Əfşar hakimiyyətdən sonra hissə-hissə əldən çıxan torpaqlarımızın itirilməsinə son qoyulmuşdur. Əsərdə Vətən müharibəsi iştirakçılarının, xüsusən də şəhidlərimizə, şəhid ailələrinə, qazilərimize və əməyi olan hər kəsə dövlət qayğısı, ümumxalq məhəbbəti öz əksini tapıb. Ümumiyyətlə, professor Qəzənfər Paşayevin "Xilaskarlar" kitabı xalqımızın və müstəqil dövlətçiliyimizin müqəddəratında həlledici rol oynamış xilaskar dövlət rəhbərlərinin böyük missiyasına həsr olunmuş elmi dəyərləndirmədir.

Daha çox gələcək nəsillərə ünvanlanan bu əsər, ilk növbədə, tarixi-tədqiqatçıların, eləcə də xalqını, dövlətini, Vətənin sevən, ürəyi vətənpərvərlik qoşusu ilə döyünən hər bir Azərbaycan vətəndaşının masaüstü kitabına çevriləcəkdir.

Rəhman SALMANLI, "Azərbaycan"

Təlimlərə cəlb olunan qoşunlar tapşırıqları icra edirlər

Azərbaycan Ordusunda müxtəlif qoşun növlərinin cəlb olunması ilə keçirilən təlimlər davam edir.

Müdafiə Nazirliyinin Mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, təlimlərin planına uyğun olaraq qərarqahlarda vəziyyəti qiymətləndirilməsi aparılır və müvafiq tapşırıqlar verilir. Qərargah müvafiq olaraq raket və artilyeriya bölmələri tapşırıqları yerinə yetirirlər.

İnkişafa xidmət edən mütərəqqi hüquqi islahatlar

Hüquqi nizamlaşdırma, cəmiyyətdəki münasibətlərin, davranışların qanunçuluq çərçivəsinə salınması bəşər tarixinin ən mühüm uğurlarından biridir. Tarix sübuta yetirir ki, hər bir fəaliyyətin həyata keçirilməsi üçün hüquqi müstəvini müəyyən olunması bütün dövrlərdə və sivil inkişaf yolu seçmiş cəmiyyətlərdə zərurət kimi meydana çıxmışdır. Eyni zamanda təsdiq olunmuşdur ki, inkişafın yolunda ilk addım məhz hüquqi nizamlaşdırma və qanunçuluqdur.

Müstəqil Azərbaycanın Konstitusiyasının qəbulu islahatların təməli oldu

Azərbaycan dövlət müstəqilliyini bərpa etdikdən sonra qarşıda duran əsas vəzifələrdən biri yeni dövrün tələb və çağırışlarından irəliləyən hüquqi tənzimləmənin yaradılması idi. Bu məsələ 1991-ci ilin 18 oktyabrında qəbul edilmiş "Azərbaycan Respublikasının Dövlət Müstəqilliyi haqqında Konstitusiyası Aktı"nda da təsbit olunmuşdu. Lakin təəssüflə qeyd edilə bilər ki, müstəqilliyimizin ilk illərində hakimiyyətdə olan siyasi qüvvələr yeni dövrün tələblərindən irəliləyən hüquqi tənzimləməni həyata keçirmədilər. Konstitusiyası Aktı yeni Konstitusiyanın qəbulu üçün əsas olsa da, bu istiqamətdə heç bir addım atılmadı.

Yalnız Heydər Əliyevin siyasi hakimiyyətə qayıdışından sonra başlanan dövlət quruculuğu yeni hüquqi çağırışların həyata keçirilməsi üçün əlverişli zəmin yaratdı. İlk addım 12 noyabr 1995-ci ildə tarixdə referendum yolu ilə Azərbaycan Respublikasının yeni Konstitusiyasının qəbulu oldu. Bu Konstitusiyaya ali hüquqi qüvvəsi ilə yanaşı, Azərbaycanda aparılacaq hüquqi islahatların başlanğıcına idəyən əsas addım olaraq, demokratik, hüquqi dövlət quruculuğuna, ictimai-siyasi, iqtisadi və mədəni həyatın inkişafına əhəmiyyətli dərəcədə təsir göstərdi. Yeni Konstitusiyanın ideya müəllifi olan Heydər Əliyevə görə, siyasi sistemimiz mərkəzində şəxsiyyət, onun hüquq və azadlıqları, demokratiya və hüquqi dövlət ideyaları durmalı idi. Bu mənada dövlət ailəsinə insan və vətəndaş hüquqlarının, azadlıqlarının təmin olunmasını dövlətin ali məqsədi kimi təsbit etməsi təsadüfi deyildi.

Hüquqi institutların inkişafı təmin edildi

Ümummilli Lider Heydər Əliyevin başlatdığı hüquqi dövlət quruculuğunun tərkib hissəsi kimi müasir hüquq standartlarını və xalqımızın milli xüsusiyyətlərini özündə birləşdirən, beynəlxalq prinsip və müddəalara tam uyğun olan hüquq sistemi formalaşdırıldı. Eyni zamanda hüquqi nizamlaşdırma sferasında fəaliyyət göstərən dövlət qurumları yenidən təşkil edildi.

Lakin Ulu Öndərin ölkəmizdə başlatdığı hüquqi islahatlar yalnız bununla yekunlaşdı. Heydər Əliyev həmçinin əvətləmə institutunu da bərpa etməklə, vətəndaşların dövlətə, onun rəhbərinə güvənini, ümid və etimadını artırdı. Ulu Öndər 1993-2003-cü illərdə 32 əfv, 8 amnistiya aktı imzalamqla cəzanın adekvatlığı və humanistliyi məsələlərinə xüsusi diqqətli yanaşdığını sübuta yetirdi. Həyata keçirilən islahatlar eyni zamanda məhkəmə-hüquq sistemində işlək və çevik mexanizmlərin tətbiqini, habelə ədalət mühakiməsinin səmərəliliyini təmin etdi. Ölkəmizdə insan hüquqlarının etibarlı müdafiəsinə dair mühüm normativ aktlar qəbul olundu.

İnsan hüquqları üzrə müvəkkil (Ombudsman) institutunun yaradılması da Azərbaycanın hüquqi inkişafında mühüm addımlardan oldu. Hüquqi dövlət quruculuğu prosesi çərçivəsində məhkəmə qərarlarının icrası sistemini təkmilləşdirmək, cəza-təbiiyə işini daha da humanistləşdirmək, ən əsası isə insan hüquqlarının, azadlıqlarının müdafiəsinin təmin etmə məqsədilə ədliyyə orqanlarının müdafiəsinin təmin etmə məqsədilə ədliyyə orqanlarının müdafiəsinin təmin etməsi işi başa çatdırıldı.

İslahatlar davamlıdır

Azərbaycanda köklü məhkəmə-hüquq islahatlarının aparılmasının zərurətini nəzərə alan Ümummilli Liderin təşəbbüsü ilə hələ 1997-ci ildə ən qabaqcıl dövlətlərin təcrübəsinə əsaslanan "Məhkəmələr və hakimlər haqqında" yeni qanun qəbul olunmuş, 1998-ci ildə isə məhkəmə islahatlarına dair program xarakterli "Məhkəmələr və hakimlər haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun təbiiq edilməsi və məhkəmə islahatlarının həyata keçirilməsi dair tədbirlər bərdə" Fərman imzalanmışdır. Ümummilli Liderin rəhbərliyi ilə aparılan məhkəmə-hüquq islahatı nəticəsində 2000-ci ildən etibarən yeni, insan haqlarının müdafiəsinə daha etibarlı təminat verən üçüncü müstəqil məhkəmə sistemi fəaliyyətə başlamışdır.

Bu islahatların xronologiyasında daha bir mühüm hadisə kimi Heydər Əliyevin "Azərbaycan Respublikasında hüquqi islahatların həyata keçirilməsi, məhkəmələrin, islahat əməkdaşlarının və istintaq-təcrüdəçinlərinin işinin yaxşılaşdırılması ilə əlaqədar əlavə tədbirlər haqqında" 1999-cu il Fərmanını göstərmək olar. Həmin fərmanla dövlət müstəqilliyinin bərpasından sonra ilk dəfə Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinə tapşırılmış ki, məhkəmələrin, islahat əməkdaşlarının və istintaq-təcrüdəçinlərinin maddi-texniki bazasının möhkəmləndirilməsi və qeyd olunan tədbirlərin həyata keçirilməsi üçün Azərbaycan Respublikasının Ədliyyə Nazirliyinə zəruri olan əlavə maliyyə vəsaitlərinin ayrılmasını növbəti ilin büdcə layihəsində nəzərdə tutsun və bu bərdə Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə məlumat versin.

Sonrakı illərdə bu islahatlar daha dəqiq müddəalarda əks olunmağa və görülməyə konkret işlərdə təzahür etməyə başladı. Belə ki, Ulu Öndər Heydər Əliyevin ilk mərhələlərdə məhkəmə islahatının həyata keçirilməsi, məhkəmə sistemini

təkmilləşdirilməsi, yeni məhkəmələrin təşkil və onların fəaliyyətinin təmin edilməsi məqsədilə imzaladığı "Azərbaycan Respublikası məhkəmələrinin təşkil və fəaliyyətinin təmin edilməsi haqqında" 1999-cu il tarixli Fərmanı ilə Azərbaycan Respublikasında bir sıra yeni məhkəmələr (məsələn, Ağır cinayətlərə dair işlər üzrə Azərbaycan Respublikasının məhkəməsi), eləcə də, Hərbi Dəniz Qüvvələri hərbi məhkəməsinin əsasında Sumqayıt Hərbi Məhkəməsi, Azərbaycan Respublikasının yerli iqtisad məhkəmələri təşkil edilmiş, həmçinin bir sıra digər əhəmiyyətli məsələlər həllini tapmışdır.

Prezident İlham Əliyevin təşəbbüsləri ilə aparılan məhkəmə-hüquq islahatlarında da Ulu Öndər Heydər Əliyevin dəstəyinin mövcudluğu, onun hüquqi ideyalarına sadıqlıq danılmazdır. Məsələn, Prezident İlham Əliyevin "Azərbaycan Respublikasında məhkəmə sistemini müasirləşdirməsi və "Azərbaycan Respublikasının bəzi qanunvericilik aktlarını dəyişikliklər və əlavələr edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun təbiiq edilməsi bərdə" 2006-cı il tarixli Fərmanında məhkəmə sistemini müasirləşdirməsi işinin növbəti mərhələsinin konkret olaraq nədən ibarət olması əksini tapmışdır. Belə ki, növbəti mərhələdə regionların sosial-iqtisadi inkişafı şəraitində əhalinin hüquq institutlarına və hüquqi yardıma tələbatının ödənilməsi üçün yeni məhkəmələrin yaradılması, vətəndaşların narazılıqlarına səbəb olan sui-istifadə, süründürməçilik hallarının və digər nöqsanların aradan qaldırılması, ədalət mühakiməsinin səmərəliliyini və vətəndaşların məhkəmələrinə inamının artırılması, məhkəmələrin mürciət imkanlarının asanlaşdırılması, məhkəmələrin fəaliyyətində yeni informasiya texnologiyalarının tətbiq edilməsi, məhkəmə aparatının strukturunu və işinin daha optimal şəkildə qurulması, habelə digər mühüm məsələlərin həlli nəzərdə tutuldu. Bütün bunlarda Heydər Əliyevin siyasi-hüquqi baxışlarının müsbət təsiri aşkar hiss edilirdi.

Prezident İlham Əliyevin "Məhkəmə-hüquq sistemində islahatların dərnləşdirilməsi haqqında" 3 aprel 2019-cu il tarixli Fərmanı isə respublikamızda hüquqi islahatların həyata keçirilməsinin yeni mərhələsi oldu. Ötən dövrdə respublikamızın məhkəmə sistemində baş verən dəyişikliklər, yeni inzibati məhkəmələrin təşkil, ilk dəfə olaraq kommersial məhkəmələrinin yaradılması islahatların səmərəliliyindən xəbər verir.

Göründüyü kimi, Azərbaycan dövləti islahatların cəmiyyət həyatının bütün sahələrində həyata keçirilməsinə vacib sayır və bu onu göstərir ki, respublikamızın yüksəlişində çevik hüquqi mexanizmlərin yaradılması böyük rol oynayır. Yeni islahatlarla respublikamızın hüquq sistemini daha da təkmilləşməsi isə dövlətimizin öz məqsədlərinə uğurla çatdığını təsdiq edir.

Fərdin XƏLİLOV, hüquq üzrə fəlsəfə doktoru

Əvvəli 1-ci səh.

Öncə Naxçıvanda reallaşan layihələrə nəzər yetirək - Əlahiddə Ümumqoşun Ordunun hərbi aerodromu, Naxçıvan Qarminzonunun Mərkəzi Hospitalı, Süni Mayalanma Mərkəzi, "Azərxaç" ASC-nin Naxçıvan filiali, Culfa-Ordubad magistral avtomobil yolu, başa çatmış Ordubad rayon mərkəzi və ətraf kəndlərinin içməli su təchizatı və kanalizasiya sistemlərinin yenidən qurulması" layihəsi. Prezident müxtər respublikaya 15-ci səfəri çərçivəsində 6 yeni obyektin açılışını etdi, həmçinin Naxçıvan Beynəlxalq Hava Limanının yeni uçuş-əmələ zolağının təqdimatına qatıldı. Bununla yanaşı, İlham Əliyev "ASAN xidmət" Mərkəzinin binasının, Ordubad Su Elektrik Stansiyasının tikintisini, eləcə də Ordubad Dəmir Yolu Stansiyasında aparılan yenidənqurma işləri ilə tanış oldu.

Prezident müxtər respublikada həyata keçirilən məqsədyönlü tədbirləri, kompleks quruculuq işlərini yüksək qiymətləndirərək vurğuladı ki, Naxçıvan sürətlə inkişaf edir, bütün sahələr üzrə işlər müsbət

Regionların tərəqqisi üçün yeni imkanlar yaranıb

İstiqamətdə gedir. Təkcə onu demək kifayətdir ki, qazlaşdırmanın səviyyəsi, elektrik enerjisi ilə təchizat artıq 100 faizə çatıb və Naxçıvanda çox böyük enerji potensialı yaradılıb. Vaxtilə elektrik enerjisinə həsrət qalan Naxçıvan indi özünü enerji ilə tam təmin edir və bərpaolunan mənbədən bəhrələnir. Burada yol-nəqliyyat və digər infrastrukturun yenidən qurulma prosesi də uğurla icra edilir. Bütün şəhərlərin magistral yollarla bir-birinə bağlandığı da bunu bir daha təsdiqləyir. Naxçıvanın sosial-iqtisadi və qeyri-neft sənayə potensialı da inkişaf etməkdədir. Son 20 il ərzində iqtisadi artımın templərinə görə, Naxçıvanı rekordların bölgə adlandırın Prezident dedi ki, burada ümumi daxili məhsul 10 dəfədən çox artıb. Kənd təsərrüfatı ilə bağlı görülmüş işlər nəticəsini verməkdədir. Yeni bütün bunlar inkişafın təzahürüdür. Bu gün Naxçıvan ölkə-

mizin ən inkişaf etmiş bölgələrindən biridir.

Yeni dəmir yolu xətti, 310 metrlik körpü

Prezidentin Qəbələ səfəri zamanı da bir sıra mühüm obyektlər istifadəyə verildi. İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva Qəbələ Dəmir Yolu Vağzalının və Ləki stansiyası-Qəbələ bixətli dəmir yolunun tikintisi işlərinin yolunu açılışını etdilər. Həmçinin Qəbələdə 20 min nəfər əhalinin yaşadığı 11 yaşayış məntəqəsini rayon mərkəzindən və digər yaşayış məntəqələrindən ayıran, Bum-Tikanlı-Abrix avtomobil yolunun 2-ci kilometrliyində Bum çayı üzərində yeni körpünün və Bum qəsəbəsinə gedən 2 kilometrlik daxili məhsul 10 dəfədən çox artıb. Kənd təsərrüfatı ilə bağlı görülmüş işlər nəticəsini verməkdədir. Yeni bütün bunlar inkişafın təzahürüdür. Bu gün Naxçıvan ölkə-

de, 1 sayılı orta məktəbdə və Müqəddəs Yelisey adına Cotari kilsəsində görülən işlərlə tanış oldular.

Dəmir yollarının müasirləşdirilməsi ölkəmizin iqtisadi potensialını nümayiş etdirməklə yanaşı, həm də sosial sahənin inkişafına yüksək diqqətli real göstəricisidir. Yeni istifadəyə veriləcək Ləki stansiyası-Qəbələ bixətli dəmir yolunun tikintisi işlərinə 2018-ci ildə başlanılıb. Dəmir yolu xətti öz üzrə 42,3 kilometr, yan yollarla birlikdə isə 44,5 kilometrdir.

Müasir yol-nəqliyyat infrastrukturuna, ilk növbədə, vətəndaşların rahatlığına xidmət edəcək. Bu layihənin reallaşması Qəbələdən paytaxta və digər bölgələrə gedən sakinlərin rahat və təhlükəsiz şəkildə mənzilbaşına çatmasına hətərfəfli imkan yaradacaq.

Bum çayı üzərində yeni körpü və yol Prezidentin "Qəbələ rayonu yol-nəqliyyat infrastrukturunun yaxşılaşdırılmasına dair əlavə tədbirlər haqqında" Sərəncamına uyğun olaraq inşa edilib. Uzunluğu 310, eni 9 metr olan körpü sürücülərin və vətəndaşların rahat və təhlükəsiz hərəkətinin təmin edilməsində mühüm rol oynayacaq.

Qəbələnin Nic qəsəbəsi isə tolerantlığın kiçik modeli hesab olunur. Bu kənddə hazırda 3 kilsə, 2 məscid var. Dünyadakı 10 minə yaxın udinin 4 minə yaxını bu qəsəbədə məskunlaşıb. Bütün bunlar bir daha təsdiq edir ki, dünyada həm də multikultural məkən kimi tanınan Azərbaycanda bütün xalqlar bir ailə kimi yaşayırlar.

Prezident qəsəbədə olarkən tapşırıqlar da verdi. Qəsəbədəki 1 nömrəli məktəb təmir edilməli, eyni zamanda həyatidən imdan kompleksi yaradılmalıdır. Bu işləri Heydər Əliyev Fondu həyata keçirəcək. 4 nömrəli məktəbdə isə təmir işləri dövlət xətti ilə reallaşdırılacaq.

Yeni layihələr Qarabağın da dirçəlişinə təkan verəcək

Respublikanın regionlarının inkişafı ölkədə uğurla həyata keçirilən davamlı sosial-iqtisadi inkişaf strategiyasının mühüm tərkib hissəsidir. Son illərdə aparılan nəhəng sosial infrastruktur quruculuğu işləri regionların mənzərəsini tamamilə dəyişib.

İcrası başa çatmış dövlət proqramları çərçivəsində 2014-2018-ci illərdə regionların inkişafına, ümumilikdə, 24,2 milyard manat vəsait yönəldilib. Dövlət başçısının şəhər və rayonların sosial-iqtisadi inkişafının sürətləndirilməsi ilə bağlı imzaladığı 400-dən çox sərəncamla 2,8 milyard manat vəsaitin ayrılması regionların sosial-iqtisadi inkişafında həlledici rol oynayır. Bu illər ərzində regionlarda yeni qaz xətləri, su təchizatının yaxşılaşdırılması üçün içməli su xətləri çəkilib, modullu su təchizatı qurğuları quraşdırılıb. Uzunluğu 17 min

kilometrdən çox olan yollarda təmir-tikinti işləri aparılıb, körpü və tunellər istifadəyə verilib. Regionların sosial-iqtisadi inkişafı üzrə dövlət proqramları çərçivəsində son 17 ildə minlərlə məktəb, yüzlərlə uşaq bağçası, tibb müəssisəsi tikilib və ya əsaslı təmir edilib.

Regionların yüksəlişli sahəsində qəbul edilmiş və uğurla həyata keçirilmiş dövlət proqramlarında, habelə bölgələrin sosial-iqtisadi inkişafına dair əlavə tədbirlərə bağlı sərəncamlarda nəzərdə tutulmuş vəzifələrin icrası ölkədə qeyri-neft sektorunun davamlı inkişafına, kommunal xidmətlərin və sosial infrastruktur təminatının keyfiyyətinin yüksəldilməsinə, sahəkarlığın möhümləndirilməsinə, habelə Qarabağın dirçəlişinə təkan verəcək, həm də "Böyük Qayıdış"ı sürətləndirəcək.

Rəşad BAXŞƏLİYEV, "Azərbaycan"

İŞİMİZ, GÜZƏRANIMIZ

Qeyri neft-qaz sektorunda ÜDM istehsalı 4,1 faiz artıb

Cari ilin yanvar-aprel aylarında ölkədə 25 milyard 78,6 milyon manatlıq və ya əvvəlki ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 0,2 faiz az ümumi daxili məhsul (ÜDM) istehsal olunmuşdur.

Dövlət Statistika Komitəsinin məlumatında bildirilir ki, bu dövrdə iqtisadiyyatın neft-qaz sektorunda əlavə dəyər 8,4 faiz azalmış, qeyri neft-qaz sektorunda isə 4,1 faiz artmışdır.

ÜDM istehsalının 41,1 faizi sənaye, 10,0 faizi ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri, 7,6 faizi nəqliyyat və anbar təsərrüfatı, 5,7 faizi tikinti, 3,4 faizi kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və baliqçılıq, 1,9 faizi informasiya və rabitə, 0,9 faizi turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai işə sahələrinin, 19,1 faizi digər sahələrin payına düşmüşdür, məhsula və idxala xalis vergilər ÜDM-in 10,3 faizini təşkil etmişdir.

Bu dövrdə əhalinin hər nəfərinə düşən ÜDM 2506,2 manata bərabər olmuşdur.

Dörd ayda əsas kapitala 3,7 milyard manatdan çox vəsait yönəldilmişdir

İlin dörd ayında ölkə üzrə əsas kapitala 3 milyard 752,8 milyon manat məbləğində, yaxud 2020-ci ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 8,7 faiz az vəsait yönəldilmişdir.

Neft-qaz sektoruna yatırılmış investisiyaların həcmi 0,7, qeyri neft-qaz sektoruna yönəldilən vəsaitin həcmi 15,2 faiz azalmışdır. İstifadə olunmuş vəsaitin 2 milyard 722,5 milyon manatı və ya 72,5 faizi məhsul istehsalı, 726,3 milyon manatı (19,4 faizi) xidmət sahələrinə, 304,0 milyon manatı (8,1 faizi) isə yaşayış evlərinin tikintisinə sərf edilmişdir.

Əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlərin 2 milyard 132,6 milyon manatı və ya 56,8 faizini daxili vəsaitlər təşkil etmişdir. Əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlərin 2 milyard 722,9 milyon manatı və ya 72,6 faizi isə bilavasitə tikinti-quraşdırma işlərinin yerinə yetirilməsinə yönəldilmişdir.

Əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitin ümumi dəyərində müəssisə və təşkilatların vəsaitləri 64,7, büdcə vəsaitləri 15,6, bank kreditləri 6,8, əhalinin şəxsi vəsaitləri 7,2, sair vəsaitlər 5,7 faiz təşkil etmişdir.

ƏSMMN-in "Telegram" kanalı rəsmi mavi tanınma nişanı ilə təsdiqlənib

Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin (ƏSMMN) ödənişli fəaliyyətə başlayan rəsmi "Telegram" kanalı (social.gov.az) qısa müddətdə aktiv fəaliyyəti ilə seçilərək, "Telegram" platforması tərəfindən rəsmi mavi tanınma nişanı ilə təsdiqlənib.

Dünyanın ən böyük sosial şəbəkələrindən biri olan "Telegram"ın 500 milyondan çox aktiv istifadəçisi var. Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi öz fəaliyyət sahələrində aparılan işlər, sosial müdafiə, məşğulluq tədbirləri, islahatlar, innovativ yeniliklər barədə bu kanalda da məlumatlı xəbərlər paylaşır.

Mavi nişanla təsdiqlənmə ("Verified Page") səhifənin orijinallığına, ardıcıl və mötəbər məlumatlar mənbəyi olmasına, aktivliyinə, nüfuzuna dəlalət edir. Bu nişan izləyici kontingentinin orijinal, rəsmi, dürüst sahifələri saxta sahifələrdən ayırd edə bilməsinə və düzgün istiqamətlənməsinə yardımçı olur.

Nazirliyin "Facebook", "Twitter", "Instagram" və "Youtube" sosial şəbəkələrində də sahifələri fəaliyyət göstərir. Ötən dövrdə qurumun "Facebook" sahifələri də rəsmi olaraq mavi nişan vasitəsilə təsdiqlənib.

BTC-dən başlanan yol geniş dəhlizlərə qovuşub

Əvvəlki 1-ci sah.

Azərbaycanın, Gürcüstanın və Türkiyənin ərazisindən keçərək 1768 kilometr məsafə qət edən bu xəttin boruları bütün marşrut boyu torpaq altında basdırılmışdır. Bu da onun təhlükəsizliyini təmin edir. Kəmərin bir sıra özəmətlı yerüstü qurğuları, o cümlədən səkkiz nasos stansiyası da var. Səngəçaldı baş nasos stansiyasından sonra ikinci stansiya yəne də Azərbaycanın ərazisində - Yevlaxda yerləşir. İki stansiya Gürcüstanda, dörd stansiya Türkiyə ərazisindədir.

BTC-ni "Üç dənizin əfsanəsi", yəni Xəzər, Qara dənizi və Aralıq dənizini birləşdirən poldar kəmərdə adlandırılır. O, eləcə də xalqları və ölkələri bir-birinə yaxınlaşdırır. Azərbaycanın 13 rayonundan - Qaradağ, Abşeron, Hacıqabul, Ağsu, Kürdəmir, Ucar, Ağdaş, Yevlax, Goranboy, Samux, Şəmkir, Tovuz və Ağstafandan keçən kəmərimizdə 443, Gürcüstanın 7 bölgəsində 249 və Türkiyənin 9 rayonunda 1076 kilometrlik yol boyu uzanır.

BTC Ko.-nın səhmdarları bp (30,1 faiz), AzBTC (25 faiz), MOL (8,9 faiz), "Ekvinor" (8,71 faiz), TPAO (6,53 faiz), "Eni" (5 faiz), "Total" (5 faiz), İTOÇU (3,4 faiz), INPEKS (2,5 faiz), "EksonMobil" (2,5 faiz) və ONGC (BTC) Limited (2,36 faiz) şirkətləridir.

Əməliyyatçı olan bp-nin məlumatına görə, BTC istismara verildəndən 2021-ci ilin birinci rübünün sonunadək ümumilikdə təqribən 482 milyon ton (3,62 milyard barel) xam neft nəql edib. Bu neft həcmi Ceyhanda 4729 tankera yüklənərək dünya bazarlarına göndərilib.

Ceyhan terminalında cari ilin birinci rübü ərzində BTC vasitəsilə ixrac olunmuş 6,7 milyon tondan artıq (təqribən 51 milyon barel) xam neft və kondensat 70 tankera yüklənib və yola salınıb.

Hazırda BTC, əsasən, Xəzər Azərbaycan sektorundakı "Azəri-Çıraq-Günəşli" yataqlarından çıxarılan nefti və "Şahdəniz" in kondensatını daşıyır. Bundan əlavə, kəmərin vasitələri digər xam neft və kondensat həcmli də, o cümlədən Türkmənistan, Rusiya və Qazaxıstan nefti nəql olunur.

Əvvəlcə boru kəməri gündə 1 milyon barel neft ötürmək gücündə layihələndirilmişdi. 2006-2009-cu illər ərzində onun ötürmə qabiliyyəti bu cür də qalmışdı. 2009-cu ilin mart ayında kəmərin gündəlik ötürmə qabiliyyəti 20 faiz artırıldı və 1,2 milyon barel təşkil etdi.

İllər keçir, Azərbaycan yeni, daha global layihələri reallaşdırır. Bununla belə, BTC getdikcə daha böyük əhəmiyyət kəsb edir. Əvvəla ona görə ki, təkcə ölkəmizə deyil, bütün regiona gəlir, xeyir-bərəkət gətirir. Kəmərin istismara veril-

dən sonrakı illərdə ölkəmiz böyük həcmdə valyuta ehtiyatları əldə edib. Azərbaycan dövləti bu ehtiyatlardan səmərəli istifadə edərək onları ölkənin əsas inkişaf istiqamətlərinə yönəldib.

Prezident İlham Əliyev Bakı-Tbilisi-Ceyhan kəmərinin daim yüksək dəyərləndirir. Bu kəmərin kəlləsinin tarixi hadisə adlandırılan dövlət başçısı demişdir: "Əgər o kəmərsiz olsaydı, Azərbaycan öz neft və ondan sonra qaz potensialını dünya bazarlarına çatdırı bilməzdi. Beləliklə, dəhliz yaradıldı. Xəzər dənizi-Qara dəniz-Aralıq dənizi əməkdaşlıq formatı formalaşmışdır. Xəzər dənizini Aralıq dənizi ilə birləşdirən Bakı-Tbilisi-Ceyhan bu gün uğurlu fəaliyyət göstərir və başqa ölkələrə də xidmət edir. Dəhliz formalaşandan sonra, əlbəttə ki, Azərbaycan öz tranzit rolunu oynamağa başlamışdır. Bu gün biz qeyd edə bilərik ki, artıq Azərbaycan öz coğrafi vəziyyətinə və logistika imkanlarına tam şəkildə istifadə edir".

BTC-dən başlanan yol geniş dəhlizlərə qovuşub. Bu kəmərin istifadəsi vəzirləri ilə qazandığı uğur və təcrübə Azərbaycanın Avropanın enerji xəritəsini yenidən çəkməyə imkan verir.

Flora SADIQLI, "Azərbaycan"

Ukrayna Azərbaycandan ildə təxminən 20 milyon dollarlıq ərzaq idxal edir

Azərbaycan ilə Ukrayna arasında illik idxal-ixrac əməliyyatlarının 120 milyon dollardan çoxu qida məhsullarının payına düşür.

Bu barədə AZƏRTAC-a Ukraynanın Qida Təhlükəsizliyi və İstehlakçılarının Hüquqlarının Müdafiəsi Dövlət Xidmətindən məlumat verilib.

Bildirilib ki, Ukraynadan Azərbaycana illik dəyəri 100 milyon dollardan çox qida məhsulları ixrac edilir. Bura əsasən, şəkər, süd və süd məhsulları, taxıl məhsulları, yumurta, qoz-fındıq, heyvan yemləri daxildir.

Ukrayna Azərbaycandan isə illik 20 milyon dollardan çox qida məhsulları idxal edir ki, bura əsasən meyvələr, qoz-fındıq, tərəvəzlər, qəhvə və çay, alkoqolsuz içkilər daxildir. Ukrayna ilə Azərbaycan arasında ixrac və idxal üçün yeni qaydalar qüvvəyə minib ki, bu da qida təhlükəsizliyi sahəsində əməkdaşlığı artıracaq.

Qeyd edək ki, 2020-ci ildə Azərbaycan və Ukrayna arasında ticarət dövriyyəsinin dəyəri 771,5 milyon dollar olub, bu da pandemiya ilə əlaqədar olaraq 2019-cu ilə müqayisədə 36,5 milyon dollar azdır.

Xatırladaq ki, Ukrayna postsəvət məkanında Azərbaycanla ticarət dövriyyəsinə görə Rusiyadan sonra ikincidir.

Hərraclarda rəqabət mühiti formalaşıb

İqtisadiyyat Nazirliyi yanında Əmlak Məsələləri Dövlət Xidməti tərəfindən mayın 18-də təşkil olunmuş növbəti hərracda 50 dövlət əmlakı özəlləşdirilib. Onlardan 3-ü səhmdar cəmiyyətinin səhmləri, 1-i kiçik dövlət müəssisəsi, 46-si isə nəqliyyat vasitəsidir.

Hərracda nəqliyyat vasitələrinə daha böyük maraq müşahidə olunub və eksar nəqliyyat vasitələrinin hərracda rəqabətli mühitdə keçib. Məlumat üçün bildirik ki, özəlləşdirilmə hərracına çıxarılan dövlət əmlaklarına 24-ü elektron formada oлмаqla ümumilikdə 229 sifariş vermişdir.

Hərraca çıxarılan nəqliyyat vasitələri ilə əyani formada tanış olmaq üçün saxlanılan yeri yarılmışdır. Burada hərracda iştirak etmək istəyən şəxslərin xidmətin elektron resurslarından seçdikləri nəqliyyat vasitəsinə əyani olaraq baxmaq imkanı var.

Qeyd edək ki, cari ilin ilk 4 ayında ümumilikdə 20 hərrac təşkil edilib. Hərraclarda 54 əmlak özəlləşdirilib. Bunlardan 5-i səhmdar cəmiyyətinin səhmləri, 17-si kiçik dövlət müəssisəsi, 32-si isə nəqliyyat vasitəsi olub.

İqtisadiyyat sektorunda 1,6 milyon nəfər çalışır

2021-ci ilin aprelin 1-i vəziyyətinə ölkə iqtisadiyyatında müzdlə çalışan işçilərin sayı ötən ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 33,6 min nəfər və ya 2,0 faiz artaraq 1 milyon 679,7 min nəfər olmuşdur.

Onlardan 915,3 min nəfəri iqtisadiyyatın dövlət, 764,4 min nəfəri isə qeyri-dövlət sektorlarında fəaliyyət göstərmişdir.

Muzdlu işləyənlərin 19,7 faizi təhsil, 18,5 faizi ticarət, nəqliyyat vasitələrinin təmiri, 12,9 faizi sənaye, 8,3 faizi əhəliyyə sahəsinə və sosial xidmətlərin göstərilməsinə, 7,2 faizi tikinti, 6,7 faizi dövlət idarəetməsi və müdafiə; sosial təminat, 4,5 faizi nəqliyyat və anbar təsərrüfatı, 3,4 faizi kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və baliqçılıq, 3,4 faizi peşə, elmi və texniki fəaliyyət, 1,7 faizi maliyyə və sigorta fəaliyyəti, 13,7 faizi isə iqtisadiyyatın digər sahələrində məşğul olmuşlar.

2021-ci ilin yanvar-mart aylarında ölkə iqtisadiyyatında müzdlə çalışan işçilərin orta aylıq nominal əməkhaqqı əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən 4,2 faiz azalaraq 713,2 manat olmuşdur. İqtisadiyyatın mədəcilmə sahəsinə sənaye, maliyyə və sigorta fəaliyyəti, informasiya və rabitə, peşə, elmi və texniki fəaliyyət, eləcə də nəqliyyat və anbar təsərrüfatı sahələrində orta aylıq nominal əməkhaqqı azıb bu göstəricidən yüksəkdir.

Sənayenin qeyri neft-qaz sektoru üzrə məhsul istehsalında 16,5 faiz artım qeydə alınıb

Dövlət Statistika Komitəsi xəbər verir ki, yanvar-aprel aylarında ölkə üzrə 14,9 milyard manatlıq və ya 2020-ci ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 3,8 faiz az sənaye məhsulları istehsal edilmişdir.

Azalma neft-qaz sektorunda məhsul istehsalının 6,9 faiz aşağı düşməsi hesabına baş vermişdir.

Bu dövrdə sənayenin qeyri neft-qaz sektorunda isə məhsul istehsalı 16,5 faiz artmışdır. Sənaye məhsulunun 62,9 faizi mədəncixarma, 30,5 faizi emal, 5,8 faizi elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı, 0,8 faizi isə su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı sektorlarında istehsal olunmuşdur.

Mədəncixarma sektorunda əmtəəlik neft hasilatı 6,9 faiz azalmış, əmtəəlik qaz hasilatı isə 9,3 faiz artmışdır.

Emal sektorunda əcazətli məhsulların istehsalı 6,0, dəri və dəri məmulatlarının, ayaqqabıların istehsalı 4,4, kompüter, elek-

tron və optik məhsulların istehsalı 2,8, maşın və avadanlıqların istehsalı 2,7, maşın və avadanlıqların quraşdırılması və təmiri işləri 2,1 dəfə, bütün məmulatların istehsalı 98,7, elektrik avadanlıqlarının istehsalı 65,2, kağız və karton istehsalı 34,6, toxuculuq sənayesi məhsullarının istehsalı 33,3, ağacın emalı və ağacdən məmulatların istehsalı 30,3, rezin və plastik kütlə məmulatlarının istehsalı 24,0, tikinti materiallarının istehsalı 22,5, geyim istehsalı 19,0, qida məhsullarının istehsalı 6,9 artmış, neft məhsullarının istehsalı 1,4, hazır metal məmulatlarının istehsalı 9,3, içkilərin istehsalı 9,9, kimya sənayesi məhsullarının istehsalı 13,4, məbel istehsalı 34,2, avtomobil, qoşqu və yarımqoşquların istehsalı 56,1, poliqrafiya məhsullarının istehsalı 56,2, sair nəqliyyat vasitələrinin istehsalı 99,1 faiz azalmışdır.

Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı sektorunda istehsalın həcmi 0,7 faiz azalmış, su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı sektorunda isə 2,2 faiz artmışdır.

Pərakəndə ticarət dövriyyəsinin dəyəri 12 milyard manat olmuşdur

İlin əvvəlindən ötən dörd ay ərzində ölkə üzrə pərakəndə ticarət şəbəkəsində istehlakçılara 12,0 milyard manatlıq, o cümlədən 6,6 milyard manatlıq ərzaq məhsulları, içkilər və bütün məmulatları, 5,4 milyard manatlıq qeyri-ərzaq malları üzrə isə 2,3 faiz azalmışdır.

Dövlət Statistika Komitəsinin bu barədə yaydığı məlumatda bildirilir ki, 2020-ci ilin yanvar-aprel ayları ilə müqayisədə pərakəndə ticarət dövriyyəsi real ifadədə 0,1 faiz, o cümlədən ərzaq məhsulları, içkilər və bütün məmulatları üzrə 2,2 faiz artmış, qeyri-ərzaq malları üzrə isə 2,3 faiz azalmışdır.

Hesabat dövründə alıcıların son istehlak məqsədilə aldığı mallara xərclədiyi vəsaitin 49,0 faizi ərzaq məhsullarının, 5,9 faizi içkilər və bütün məmulatlarının, 13,7 faizi toxuculuq məhsulları, geyim və ayaqqabıların, 6,1 faizi

avtomobil benzini və dizel yanacağıının, 4,8 faizi elektrik malları və məbellərin, 2,4 faizi əcazətli məhsulları və tibbi ləvazimatların, 0,7 faizi kompüterlər, telekommunikasiya avadanlıqları və çap məhsullarının, 17,4 faizi isə digər qeyri-ərzaq mallarının alınmasına sərf olunmuşdur.

Bu ilin yanvar-aprel aylarında istehlak mallarının dəyər ifadəsində 27,5 faizi ticarət müəssisələrinin, 49,0 faizi fərdi sahibkarlar tərəfindən, 23,5 faizi isə bazar və yarmarkalarda satılmışdır. 2020-ci ilin yanvar-aprel ayları ilə müqayisədə pərakəndə ticarət dövriyyəsi real ifadədə müəssisələr üzrə 15,1, fərdi sahibkarlar üzrə 1,7 faiz artmış, bazar və yarmarkalarda isə 15,4 faiz azalmışdır.

Hesabat dövründə ticarət şəbəkəsində bir ölkə sakinini orta hesabla ayda 300,4 manatlıq, o cümlədən 165,0 manatlıq ərzaq məhsulları, içkilər və bütün məmulatları, 135,4 manatlıq qeyri-ərzaq malları almışdır.

2021-ci ilin yanvar-mart aylarında Azərbaycan Respublikasının hüquqi və fiziki şəxsləri arasında 153 ölkəsindəki tərəfdaşları ilə ticarət əməliyyatları həyata keçirmiş, 89 ölkəyə məhsul ixrac olunmuş, 144 ölkədən idxal olunmuşdur.

Gömrük orqanlarında qeydiyyatı aparılmış, lakin gömrük rəsmiləşdirilməsi tam başa çatdırılmamış ixrac olunan xam neft və təbii qazın statistik qiymətləndirilmiş dəyəri nəzərə alınmaqla 2021-ci ilin yanvar-mart aylarında ölkənin xarici ticarət dövriyyəsi 7036,8 milyon ABŞ dolları təşkil etmişdir. Ticarət dövriyyəsinin 4506,3 milyon dollarını və ya 64,0 faizini ölkədən ixrac olunmuş məhsulların, 2530,5 milyon dollarını (36,0 faizini) isə idxal məhsullarının dəyəri təşkil etmiş, nəticədə 1975,8 milyon dollar məbləğində müsbət saldo yaranmışdır. 2020-ci ilin yanvar-mart ayları ilə müqayisədə xarici ticarət dövriyyəsi faktiki qiymətlərlə 4,9 faiz artmış, real ifadədə isə 15,1 faiz, o cümlədən idxal 24,3 faiz, ixrac 9,1 faiz azalmışdır.

2021-ci ilin yanvar-mart aylarında qeyri-neft-qaz məhsullarının ixracı əvvəlki ilin eyni dövrü ilə müqayisədə faktiki qiymətlərlə 17,0 faiz, real ifadədə 3,7 faiz artaraq 501,5 milyon dollar təşkil etmişdir.

Dövlət Gömrük Komitəsinin məlumatlarına əsasən, ixracın 35,5 faizini İtaliyaya, 17,9 faizini Türkiyəyə, 8,4 faizini Hindistana, 6,3 faizini Gürcüstana, 4,4 faizini İspaniyaya, 3,3 faizini Rusiyaya, hər biri 3,0 faiz olmaqla İsrail, Portuqaliya və Ukraynaya, 2,8 faizini Çinə, 2,1

Xarici ticarətdə 1,9 milyard dollarlıqdan çox müsbət saldo var

faizini Birləşmiş Krallığa, 1,9 faizini Belarusa, 1,5 faizini Xorvatiyaya, hər biri 1,1 faiz olmaqla İsveçrə və Almaniya, 4,7 faizini isə digər ölkələrə göndərilmiş məhsulların dəyəri təşkil etmişdir.

Qeyri-neft-qaz məhsulları üzrə ixracın dəyərində Türkiyəyə (32,5 faiz), Rusiyaya (25,9 faiz), İsveçrəyə (8,9 faiz), Gürcüstana (7,6 faiz), ABS-ə (3,7 faiz), Çinə (2,3 faiz), Belçikaya (1,8 faiz), Türkmənistan (1,6 faiz), Ukraynaya (1,5 faiz), Almaniya (1,3 faiz), İtaliyaya (1,3 faiz), İrana (1,1 faiz), Qazaxıstana (1,0 faiz) göndərilmiş malların payı üstünlük təşkil etmişdir.

Ölkəyə idxal olunmuş məhsulların ümumi dəyərinin 17,8 faizi Rusiya, 15,0 faizi Türkiyə, 12,3 faizi Çin, 7,3 faizi Almaniya, 4,6 faizi ABS, 3,9 faizi Ukrayna, 3,8 faizi İran, 3,2 faizi İtaliya, 3,0 faizi Birləşmiş Krallıq, hər biri 1,8 faiz olmaqla Koreya və Yaponiya, 1,6 faizi Braziliya, 1,5 faizi Hindistan, hər biri 1,4 faiz olmaqla Fransa və Norveç, 1,9 faizi isə digər ölkələr ilə aparılmış idxal əməliyyatlarının payına düşmüşdür.

2021-ci ilin yanvar-mart aylarında əvvəlki ilin eyni dövrü ilə müqayisədə mühüm məhsul növlərindən təzə meyvə ixracı 41,8 faiz, şəkər - 2,5 dəfə, bitki yağları - 37,5 faiz, meyvə və tərəvəz şirələri - 37,0 faiz, kartof - 1,6 dəfə, təbii üzüm şərabları və üzüm suslosu - 1,9

dəfə, pambıq lifi - 1,6 dəfə, polietilen - 8,8 faiz, pambıq ipliyi - 6,3 faiz, bentonit giil - 8,6 faiz artmış, təzə tərəvəz ixracı isə 37,3 faiz, çay - 18,3 faiz, meyvə və tərəvəz konservləri - 5,0 faiz, marqarin, qida üçün yararlı digər qarışıqlar - 22,2 faiz, bütün - 58,5 faiz, emal olunmamış alüminium - 23,5 faiz, qara metallardan borular - 36,7 faiz azalmışdır.

2020-ci ilin yanvar-mart ayları ilə müqayisədə 2021-ci ilin yanvar-mart aylarında bitki yağları idxalı 47,6 faiz, buğda - 13,0 faiz, xam şəkər və şəkər - 3,9 dəfə, kərə yağı, digər süd yağları və pastaları - 5,1 faiz, kartof - 0,6 faiz, təzə tərəvəz - 2,0 dəfə, siqaretlər - 14,8 faiz, dərmən vasitələri - 30,8 faiz, rezin şinlər - 10,6 faiz, mineral gübrələr - 17,8 faiz, yuvalı avtomobilləri - 28,5 faiz, meişət kondisionerləri - 1,6 dəfə, meişət soyuducuları - 29,0 faiz artmış, təzə meyvə idxalı isə 3,4 faiz, çay - 5,2 faiz, mal eti - 23,6 faiz, quş eti və onun əlavə məhsulları - 22,8 faiz, minik avtomobilləri - 1,4 faiz, qara metallardan borular - 38,2 faiz, polad prokatı - 58,1 faiz, hesablamə maşınları, blok və qurğular - 4,0 faiz, qara metallardan çubuqlar - 57,4 faiz, məbellər - 10,9 faiz, paltaryuyan maşınlar - 8,5 faiz, polietilen - 47,4 faiz, qara metallardan küncüklər - 39,7 faiz, avtobuslar - 39,4 faiz, sement və sement klinkerləri - 39,7 faiz azalmışdır.

Jurnalists araşdırması

Əvvəl 1-ci səh.

Yeni intihar deyilərkən ağıla gələn ilk səbəb - maddi çətinlik bu hadisənin baş verməsinin əsas səbəbi olmayıb.

Ona yetkinlik yaşına çatmamış, həyatın acısını, şirini və hələ dadmamış bir uşağın ömrünün belə faciəli bitməsinə səbəb nədir?

Təəssüf ki, bu faciə yalnız İlah Alməmmədovun ailəsində yaşanır. Ölkəmizdə hər il onlarla ailə bu faciə üzündən uşağını itirir.

Dünyada il ərzində 67 min yeniyyətme ölümləri qeydə alınıb.

Intihar bütün dünyada insanların, xüsusilə gənclərin vaxtından əvvəl ölümünə səbəb olan əsas amillərdən biridir. Hər il dünyada orta hesabla 800 min insan intihar edir, o cümlədən 67 min yeniyyətme ölümlərinə yol açaraq dünyasını dəyişir.

Dünyada hər 40 saniyədə bir hansısa şəxs intihar haqqında

abituriyentlik dayanır: "15-17 yaşlı yeniyyətme gərgin və stresli dövr keçirir. İstədiyi nəticə olmayanda bəzən bunu qəbul edə bilər. Bəzilərində qoyulan tələbləri yerinə yetirə bilmədiyi üçün ailəsi ona qarşı təzyiqlər göstərir. Nəticədə psixoloji durumu normal vəziyyətdə olmayan yeniyyətme intihar yolunu seçir".

Fuad İsmayilov əlavə edir ki, intihara digər səbəb uşaqların keçid dövrü problemləridir. Həmin müddətdə uşaqların müstəqillik arzusu baş qaldırır ki, bu zaman ailədə valideynlə uşaq arasında tez-tez konfliktlər ortaya çıxır: "Hətta çox xırda məsələlər üstündə evdə ciddi söz-söhbət yaranır. Məsələn, uşaq bahalı telefon istəyir, valideyn isə onu almağa imkanın olmadığını bildirir. Bu kimi hallarda uşaqlar valideynlərinin acığına, onları cəzalandırmaq üçün intihar edirlər".

Hazırda iki əsas tip yanlış valideyn davranışının olduğunu deyən mərkəz direktoru əlavə edir ki, birinci tipə aid olanlar övladlarının maddi təminatını ödəməklə işini bitmiş hesab edir, problem-

nin 4937039 nömrəsinə zəng edərək yardım ala bilər.

İntiharların sensasiyali formada işıqlandırılması təqdimatı intiharların sayını artırır

Bəzən kiminsə intihar, yaxud intihara cəhd etməsi sayılır və televiziya vasitəsilə cəmiyyətə sensasiyali bir xəbər kimi ötürülür. Tamaşaçıların, oxucuların sayının artırılması üçün bunu ən münasib yol sayan televiziya və saytlar xəbərlərini sensasiyali formada təqdimatının təsirlərini mahiyyətinə vərmanın intihara bağlı kiçik detalları üzə çıxarılmış üçün sanki yaşa girirlər. Bəzən isə informasiyanın baxım-lılıq sayının artırılması üçün bu faciənin anbaan lentə alındığı videomateriallar da informasiyaya əlavə edilir və "intihar etdiyi anın görüntüsü" başlığı ilə həmin dehşətli an oxucuların yaddaşına silinməz formada həkk edilir.

Detallara bu qədər varmanın sözsüz ki, yalnız mənfə təsirləri olur.

görməsi vacib olan effektiv metodların nələrdən ibarət olduğunu Effektiv metodlardan birini Avstriyada tətbiq ediblər. 1987-ci ildə Vyana şəhərinin Böhran Yardım Mərkəzi bu problemin həll olunma yolunu təklif etdi. 1980-ci illərdə metropolitendeki intihar sayının çox artmasından sonra Vyana metrosu intihara bağlı məlumatların cəmiyyətdə yayılmasına qərar verdi. Bunun nəticəsində metroda intiharların sayı bir ay ərzində demək olar ki, üç dəfə azaldı. O vaxtdan sonra Avstriya mətbuatı bu cür faciəli hadisələrin işıqlandırılmasını qadağan etdi".

Professorun fikrincə, Azərbaycanda da intihar hadisələrinin işıqlandırılmasının qadağan edilməsi milli təhlükəsizlik məsələsi olaraq, prioritet hesab edilə bilər. Bunun baş verməsi ölkədəki intihar hadisələrinin sayının xeyli azalmasına səbəb olar.

Fuad İsmayilov düşünür ki, Azərbaycanda intihar haqqında informasiyanın mətbuat tərəfindən faciə kimi deyil, maraqlı bir xəbər kimi verilir. Professorun

xüsusilə də sosial şəbəkələrdə kriminal aləmin tanınmış nümayəndələrinin təmtəraqlı təsviri yolverilməzdir".

İntiharların qarşısının alınması üçün televiziya və kino istehsalçılarına tövsiyə olunan yollar

ÜST qeyd edir ki, bir çox ölkələrdə filmlər və teleqramlar sayı bir ay ərzində demək olar ki, üç dəfə azaldı. O vaxtdan sonra Avstriya mətbuatı bu cür faciəli hadisələrin işıqlandırılmasını qadağan etdi".

Professorun fikrincə, Azərbaycanda da intihar hadisələrinin işıqlandırılmasının qadağan edilməsi milli təhlükəsizlik məsələsi olaraq, prioritet hesab edilə bilər. Bunun baş verməsi ölkədəki intihar hadisələrinin sayının xeyli azalmasına səbəb olar.

Fuad İsmayilov düşünür ki, Azərbaycanda intihar haqqında informasiyanın mətbuat tərəfindən faciə kimi deyil, maraqlı bir xəbər kimi verilir. Professorun

ÜST intiharların qarşısının alınması üçün televiziya, kino istehsalçılarına, ilk növbədə, intiharın aktlarının nümayişindən və ya onu etmə üsullarından çəkinməyi tövsiyə edir. O, təlimatlarında açıqlayır ki, intiharın aktının göstərilməsi intihar təqdimatı təşviq edə bilər. Bununla yanaşı, intihar edəninin cəzasının nümayişinə də yol verilməməlidir.

Kinematografistlərə tövsiyə edilir ki, auditoriyaya personajın özünü öldürdüyü və ya öldürmə cəhdi alternativ yollarla izah edilsin. Bu fakt intihar edəninin yaxınları tərəfindən açıqlana bilər. Amma bu halda da intihar üsulu təsvir edilməməlidir, onun təfərrüatlarının açıqlanması tövsiyə edilmişdir.

Süfətlər, filmlər, tamaşalar hazırlanarkən intiharı insanlara necə təsir etdiyi mütləq nəzərə alınmalıdır. Süfətlər real həyatdan götürülməli, problemlərin öhdəsindən gəlməyə çalışanlara, yəni həyatda davamlılıq artıran hekayələrə üstünlük verilməlidir. Tamaşaçıya izah edilməlidir ki, intihara səbəb olan risk amilləri çox olsa da, onların mövcudluğu mütləq intihara gətirmir və bu vəziyyətdən çıxış yolları var.

Mürəkkəb psixoloji vəziyyətlərlə üzənlən insanların yardım məqsədilə dəstək xidmətlərinə müraciət üsulları təsvir edilməlidir. Tamaşaçı buna inandırılmalıdır ki, dəstəyə ehtiyac olduğu zaman dostlar, qohumlar və başqa insanlar ona yardım edə bilər.

Filmlərin, televiziya verilişlərinin, internet-translyasiyalarının məzmunun xüsusiyyətləri haqqında xəbərdarlıq verilməlidir. Yaşlı 18-dən az olanlara materiallara valideynləri ilə birlikdə baxmaq məsləhət görülür.

Silah və bəzi dərmanlara çıxışı azaltmaq lazımdır

BMT-nin İnkişaf Proqramının Azərbaycandakı Rezident nümayəndəsi Alessandro Frakassettinin fikrincə, global səviyyədə intiharların qarşısının alınması üçün silah və bəzi dərmanlara çıxışı azaltmaq, məktəblərdə düşüncə maarifləndirmə, ictimaiyyətin düzgün məlumatlandırılması, hüquq mühafizə orqanlarının təlimatlandırılması lazımdır.

İntiharların əksəriyyətinin böhran vəziyyətlərində baş verdiyini vurğulayan BMT nümayəndəsi hesab edir ki, intiharlara fəvqəladə hal kimi yanaşılmalıdır: "İntiharların qarşısının alınması sərəmayələr yatırılmalıdır. Vaxtında müdaxilə olunarsa, onun qarşısını çox az xərclə almaq olar. Bu hadisələrə cəmiyyət də reaksiya verməlidir".

Cəmiyyət intihara xəstə insan kimi baxmamalıdır. Xəstə olmayan insanlar da intihar qərarını verir, bir çox hallarda o, insanın psixoloji durumundan asılı olur. Şəxs bu gün intihar etmə qərarına gəlsə də, sabah onu dəyişə bilər. Bunu Fuad İsmayilov da deyir.

İntihar baş verdikdən sonra onun səbəbləri haqqında sözlədiklərimiz yalnız mülahizələr və ehtimallar ola bilər. Dəqiq səbəbləri isə intihar baş verməmişdən əvvəl, bu yola doğru irəliləyərkən müəyyən etmək və ona qarşı lazımı tədbirlər görmək olar. Bunun üçün həm ailə, həm də müvafiq qurumlar öz üzərlərinə düşən vəzifəni lazımcına yerinə yetirməlidir.

Bunu etməliyə ki, sonradan peşmanlıq çəkməyə, İlah Alməmmədov və digərlərinin üzlaşdıqları faciələri bir daha yaşamayaq...

İlhamə İSABALAYEVA, "Azərbaycan"

Yoluxma və ölüm sayının azalması arxayınlaşmağa əsas vermir

Əvvəl 1-ci səh.

Xatırladaq ki, aprelin 5-dən Bakı, Sumqayıt, Gəncə, Şəki şəhərləri və Abşeron rayonunun ümumi təhsil müəssisələrində tədris və təlim-təربiyə prosesi distans formaya keçirilmişdir.

Vəziyyət bu cür davam edərsə, bir sıra qadağaların da aradan qaldırılacağına ümid etmək olar. Ancaq koronavirusun meydanını yenidən genişləndirməsinə üçün vətəndaş məsuliyyətinin əsas şərti olduğu unudulmamalıdır. Təəssüf ki, hələ də ev şəraitində müalicə təyin olunan aktiv koronavirus xəstələrinin sayı artmaqda davam edir.

Artıq havalər isinib. Belə günlərdə maskadan istifadənin xüsusilə çətin olduğu şübhəsizdir. Digər tərəfdən qadağalara kortəbii olaraq əməl etməyin ağır nəticələri də cəmiyyətin təcrübələri sırasında. Müşahidələrimizə əsasən, insanların çox olduğu yerlərdə, eləcə də ictimai nəqliyyatda maskadan istifadə etməyənlər də var.

Son günlər dünyanın bir sıra yerlərində koronavirusa yoluxma və ölüm halları azalsa da, bəzi ölkələrdə vəziyyət daha da mürəkkəbləşdiyi ilə bağlı məlumatlar yayılır. Belə ki, Argentinada son sutka ərzində koronavirusa yoluxanlar rekord sayda artaraq, pandemiyanın başladığı vaxtdan bu ölkədə qeydə alınan ən yüksək həddə çatıb.

Başqa bir ölkədə - Hindistanda COVID-19 infeksiyası səbəbindən ölənlərin sayı çoxalıb. Belə ki, ötən günə olan ölümlərin sayı Hindistan, həm də dünya üzrə ən pis göstərici olub.

Hindistanın Federal Səhiyyə Nazirliyindən bildirilib ki, son 3 sutka ərzində gündəlik yoluxma sayı 300 mindən az olsa da, ölüm hallarının çoxalması narahatlıq doğurur. Hazırda Hindistanda 3 milyondan çox aktiv xəstə var. Bir neçə ştatda qapanma və komendant saati tətbiq olunur.

Qeyd edək ki, Hindistan yoluxanların sayına görə, ABŞ-dən sonra 2-ci, ölüm sayına görə, ABŞ və Braziliyadan sonra 3-cü ölkədir.

Yeni növ koronavirusun dayanmadan yoluxma zəncirini genişləndirməsinin qarşısının alınmasında COVID-19 əleyhinə peyvəndləmə ən effektiv vasitə hesab edilir. Hazırda peyvənd virusa qarşı ən güclü

silah sayılır. Mütəxəssislərin də yekdilliklə gəldiyi qənaət budur ki, koronavirus pandemiyasına qarşı ən təsirli qorunma yolu peyvənddir və hər kəs ən qısa zamanda mütləq vaksinasiyadan keçməlidir.

Beynəlxalq təşkilatların, federal və yerli hakimiyyət orqanlarının məlumatlarına əsaslanaraq hesablaşılaraq aparıcı Con Hopkins Universitetinin dərc etdiyi məlumatda bildirilib ki, bütün dünyada indiyə qədər koronavirus əleyhinə 1,5 milyard dozadan çox peyvənd istifadə olunub. Məlumatda indiyədək dünyada 1 milyard 507 milyon 616 min peyvənddən istifadə olunduğu açıqlanıb.

Azərbaycanda da yanvarın 18-də başlanan COVID-19 virusuna qarşı vaksinasiya prosesi uğurla davam etdirilir. Ölkəmizdə tətbiq olunan üç müxtəlif peyvəndin istiqamətləri bir-birindən fərqlənir. Almaniyada çalışan azərbaycanlı həkim Umid Səlimzadə bildirib ki, ağırlıq, temperatur, halsızlıq kimi yan təsirləri daha az meydana çıxma ehtimalı olan vaksin "Sinovac" şirkətinin "CoronaVac" peyvəndidir. Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatı bir neçə gün əvvəl "Sinovac" şirkətinin peyvəndinin etibarlı olduğunu bildirdi. Onun hospitalizasiya və ağır gedişin qarşısını 90 faizə qədər alma ehtimalı var. İkinci dozadan 14 gün sonra peyvənd olunanların 70 faizində güclü immunitet yaranır.

"Astrazeneca" şirkətinin "Vaxzevria" peyvəndi Avropa ölkələrində

Yeniyyətmeləri intihardan necə qoruyaq?

Sosial şəbəkələrin və medianın sensasiya ardınca qaçması bu bələnin kütləviləşməsinə böyük təsir göstərir

da qərar verir və ya intihar edir. İntihar hallarının 60%-i yazıya aylarında baş verir. Hesab edilir ki, intiharın əsasını, yeni 70%-ni depressiya təşkil edir. Ümumiyyətlə isə depressiya keçirən insanların 15%-i intihar edir. İntiharın 41%-nin səbəbi məlum deyil, 19%-i cəzalanma qorxusuna, 18%-i ruhi xəstəliyə, 18%-i evdəki məhrumiyyətlərə, 6%-i ehtirasına, 3%-i pul itkisinə, 1,4%-i həyatdan doyduguına, 1,2%-i fiziki xəstəliyə görə baş verir.

Hazırda 15-29 yaşlı gənclər arasında ölümün ikinci səbəbi intihardır.

Azərbaycana gəldikdə...

Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri Üzrə Dövlət Komitəsinin informasiya və analitik araşdırma şöbəsinin müdiri, hüquq üzrə fəlsəfə doktoru Elgün Səfərov deyir ki, ölkəmizdə 2020-ci ildə yetkinlik yaşına çatmayan şəxslər arasında özünü öldürmə və özünü öldürməyə cəhd hadisələrinin sayı 65 olub. Onların 37-si özünü öldürmə, 28-i isə özünü öldürməyə cəhd imiş.

Bu rəqəmlərin 2018 və 2019-cu illərdə müqayisədə az olduğunu deyən komitə rəsmisi bildirir ki, 2018-ci ildə yetkinlik yaşına çatmayan şəxslər arasında özünü öldürmə və özünü öldürməyə cəhd faktlarının sayı 81, 2019-cu ildə 71 olub.

Elgün Səfərovun sözlərinə görə, məişət zəminində baş verən, eləcə də ölümlə bitən intiharların sayı azalıb. O, saydakı azalmaların mexanizmlərini daha yaxşı işləməsi ilə izah edir.

Psixi Sağlamlıq Mərkəzinin direktoru, professor Fuad İsmayilovun fikrincə, Azərbaycanda intihar hallarının sayı çox deyil. Ölkəmizdə hər 100 min nəfər əhaliyə düşən intihar hallarının sayı 4,5-5 olduğu halda, ABŞ-da bu rəqəm 19, Almaniya-da 8, İngiltərədə 11, İsveçdə 10-a yaxındır.

Mərkəz direktoru qeyd edir ki, bütün dünyada olduğu kimi, Azərbaycanda da kişilər arasında intihar halları qadınların arasında baş verən intiharlardan iki dəfə çoxdur. Kişilər daha çox təmamlanmış intiharlar etsələr də, qadınlar yaxınlarını hədələmək məqsədilə özlərini öldürməyə əsasən cəhd edirlər.

Uşaqlar 15-16 yaşdan sonra daha çox intihar edirlər

Fuad İsmayilov deyir ki, dünyanın hər yerində olduğu kimi, Azərbaycanda da yeniyyətme dövründə - 15-16 yaşadək olan uşaqlar arasında intihar halları az olur, bu yaşdan sonra isə artır.

Onun sözlərinə görə, yeniyyətme yaşlarında intihara cəhd səbəbləri arasında ilk yerdə romantik münasibətlər, ikinci yerdə

ləri ilə maraqlanmır, qayğısına qalmırlar. Digər tip valideynlər isə uşaqların həddən artıq sıxırılaraq, onlarla çox ciddi rəftar edir, lazımsız qadağalar qoyurlar və s.

İntiharlar daha çox ailələrdəki problemlər üzündən baş verir

Elgün Səfərov hesab edir ki, Azərbaycanda uşaqlar arasında intiharların daha çox ailələrdəki problemlər üzündən baş verir. Valideynlərin alkoqol içkilərdən, narkotik maddələrdən istifadəsi, uşaqlara etinasızlıq göstərilməsi, onlara qarşı sui-istifadə hallarına yol verilməsi, təhsildən yayınma, psixoloji duruma təsir edən digər halların baş verməsi intihara gətirib çıxaran səbəblərdəndir.

"Biz belə hallarla daha çox rastlaşırıq - oğlan və qız uşaqları ailədə zorakılıq hallarının şahidi olanda 1-2 ay sonra özlərini öldürməyə cəhd edirlər. Bəzi hallarda valideynlər öz üzərlərinə düşən məsuliyyəti yerinə yetirmirlər. Belə ailələrdə böyüməkəndə, daha yaxşıdır ki, uşaqlar dövlət müəssisələrində böyüdünlər, təhsillərini tam alsınlar. Düzdür, əsas prinsipimiz uşaqların ailələrdə böyüdülməsinin təmin edilməsidir. Ancaq uşaqların sui-istifadə edildiyi, fiziki və psixoloji təzyiqlərin göstərildiyi ailələrdəki uşaqların internetdə böyüdülməsinin təminatıdır".

Virtual aləmin intiharlara təsiri

Elgün Səfərov qiymətləndirmələrə əsasən deyir ki, intihar hadisələrinin 60 faizi kişilər arasında baş verir. Bunun səbəbi psixoloji, sosioloji məsələlərə yanaşı, həm də virtual aləmə bağlılıqdır: "Çox təəssüf ki, yeni nesil gənclər uşaqlarının tərbiyəsi ilə düzgün məşğul olmur. Valideynlər oğlanların qarşısına planşet və ya telefon qoyaraq ya "sən bu mühtir icində yaşa" deyirlər, ya da televizoru qoşurlar ki, 8 saat cizgi filminə baxsın. O uşaq orada nə görəcek?! Ən böyük problem odur ki, bunu 1 yaşdan edirlər".

Komitə rəsmisi hesab edir ki, uşaqların tərbiyəsi ilə analarına yanaşı, atalar da məşğul olmalıdır və onların tərbiyədəki rolu bərabərdir. Valideynlər uşaqları ilə müzakirələr aparmalı, problemlərini, sirlərini öyrənməlidirlər: "Kişilərin uşaqlarına vaxt ayırması ilə bağlı çox böyük problemlər var. Uşaqlar üçün məhdudiyyətlər qoyulmamalıdır, valideynlər onlara daha çox seçimi yaratmalıdırlar. Regionlarda daha çox stereotipi məhdudiyyətlər var. Orada bəzi hallarda oğlan uşaqları təsərrüfatlarda işləyə cəlb edildiyindən orta təhsildən kənarlaşdırılır. Bunun qarşısı getgəde alınır, amma bu sahədə problemlər hələ də var".

Elgün Səfərov bildirir ki, hər hansı uşağın psixoloji dəstəyə ehtiyacı varsa, 860 "Qaynar xətt"inə, yaxud dövlət komitəsi-

Hələ menasını tam başa düşmədiyi intihar sözlünü ilk dəfə saytdan oxuyan və ya televiziya ekranından uşaq ölüm haqqında fikirləşməyə başlayır, uşaq ağı ilə ölümləndirildiyi dərk edərək pessimizmə qapılır, "lazım olduğu" zaman isə onu tətbiq etməyə çalışır.

İntihar halları barədə durmadan məlumat verən KİV nəzərə alınır ki, bu cür informasiyalar psixoloji problemlərə üzənlən insanların yadına dolaylı yolla intihar fikirlərini salır. Beləliklə, cəmiyyətdə intihara meyilləri artırır.

Aparılmış tədqiqatlar da sübut edir ki, intihar və intihara cəhd hallarının sensasiyali xəbər kimi ötürülməsi intihar hallarının sayının artmasına təsir göstərir. Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatının tədqiqatların nəticələrinə əsasən açıqladığı məlumatlara görə, xəbərlərin süjetləri də daxil olmaqla, kütləvi informasiya vasitələri tərəfindən intiharların sensasiyali formada işıqlandırılması "Verte effekti" adlandırılan təqdimat intiharların sayının artmasına gətirib çıxarır. Belə təqdimat davranışlara xəbər süjetləri ilə yanaşı, intihar səhnələrinin nümayiş olunduğu filmlər, onlayn translyasiyalar da səbəb ola bilər.

ÜST hesab edir ki, bu cür səhnələrin təsirinə gücü insanın sosial-demokratik statusundan və digər xarakterindən asılıdır. Bu halda qeyri-stabil vəziyyətdə olan şəxslər, xüsusilə cavanlar özünü intihar intihar üsulu kimi müqayisə etməyə və özündə neqativ davranışlar axtarmağa meyillil olurlar.

Xatırladaq ki, 2007-ci ildə Azərbaycanda 8 yaşlı uşaq İraq prezidenti Səddam Hüseynin edamına baxandan sonra onu təqdim edərkən özünü evdə asmışdı. Bir müddət intihar üsulu kimi özünü asmadan daha çox istifadə edilirdisə, son dövrlərdə intiharların üsulu dəyişib və hündürmətbəli binalardan özünü atmağa daha çox üstünlük verilir. Bütün bunlar da təqdimat intiharların nəticəsi kimi dəyərləndirilməlidir.

İntihar xəbərlərinin və videolarının yayılması qadağan edilsin

Azərbaycan Tibb Universitetinin Psixiatriya kafedrasının professoru, tibb üzrə elmlər doktoru Zəfər Əliyev bu fikirdədir ki, intiharlarla bağlı məlumatların cəmiyyətdə çox ötürülməsi olduqca təhlükəli tendensiyaadır:

"Bizim ölkədə də təqdimat intiharları tez-tez müşahidə edirik. Görürsən ki, bir intihar hadisəsindən sonra bir ay ərzində daldadad bir neçə intihar baş verir. Onların əksəriyyəti də eyni üsulla olur. Çox təəssüf ki, bunlarla əlaqədar hər hansı təsiredici tədbirlər götürülmür. Halbuki bu halda

Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti Yangından mühafizə sistemi üzrə mövcud avadanlıqlara texniki xidmətin göstərilməsi və müvafiq avadanlıqların satın alınmasının təşkili üzrə kotirovka sorğusu keçirir

Maraqlanan təşkilatlar (+99412) 598 12 61 telefon nömrəsi ilə əlaqə saxlaya bilərlər. Kotirovka sorğusunda iştirak etmək üçün sənədlər 19.05.2021-ci il saat 13:50-dən 21.05.2021-ci il saat 13:50-dək qəbul olunur.

Ünvan: Üzeyir bəy Hacıbəyli, 68
Telefon: (+99412) 598 12 61, e-mail: maliye.adpu@gmail.com

Tender komissiyası

"Azərbaycan Hava Yolları" Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti "Azərbaycan Hava Yolları" QSC-yə məxsus hava gəmilərinin, hava limanı sahiblərinin və hava hərəkəti idarəetmə orqanlarının mülki məsuliyyətinin sığortasının satın alınması ilə əlaqədar LOT-1 üzrə açıq tender elan edir

LOT-1: "Azərbaycan Hava Yolları" QSC-yə məxsus hava gəmilərinin, hava limanı sahiblərinin və hava hərəkəti idarəetmə orqanlarının mülki məsuliyyətinin sığortasının satın alınması istiqamətində tender elan edilir. "Dövlət Satınalmaları haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun olaraq yuxarıda göstərilən LOT üzrə tender təklifini yazılı surətdə möhürlənmiş, imzalanmış ikiqat zərflərdə Azərbaycan dilində təqdim etsinlər. İddiaçılar öz tender təkliflərində bütün vergi və rüsumları, təyinat yerinə daşıma xərclərini nəzərə almalıdırlar. Müqaviləni yerinə yetirmək üçün tender iştirakçıları lazımı texniki və maliyyə imkanlarına malik olmalıdırlar.

Potensial imkanı olan iddiaçılar 1000 manat iştirak haqqını sifarişinin aşağıdakı hesablaşma hesabına köçürdükdən sonra LOT üzrə Əsas şərtlər toplusunu "Azərbaycan Hava Yolları" QSC-nin Bakı şəhəri, Bina qəsəbəsi, Heydər Əliyev Beynəlxalq Aeroportu 2-ci Terminal ünvanından ala bilərlər.

Tenderdə iştirak haqqının ödənilməsi üçün satınalın təşkilatın bank rekvizitləri:
Hesab: AZ88AZAL3805000001000002000
VÖEN: 9900000831
Bank: "PREMIUM BANK" ASC-nin 2 sayılı filialı
Bankın VÖEN-i: 9900006241
Kod: 508267
M/H: AZ70NABZ0135010000000020944
S.W.I.F.T: AZAL AZ 22
İstirak haqqı heç bir halda geri qaytarılmır. İddiaçılar tenderdə iştirak etmək üçün aşağıdakı sənədləri təqdim etməlidirlər:
- tenderdə iştirak etmək üçün yazılı müəvəzi;
- iddiaçının oxsar işlərin aparılması üzrə təcrübəsi haqqında arayış;
- iştirak haqqının ödənilməsi barədə bank sənədi;
- iddiaçının son bir ildəki maliyyə vəziyyəti haqqında bank arayışı;
- iddiaçının son bir ildəki fəaliyyəti haqqında vergi orqanları tərəfindən təsdiq olunmuş maliyyə hesabatının surəti;
- Azərbaycan Respublikasında vergilərə və digər icbari ödənişlərə dair yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərinin, habelə son bir il ərzində (fəaliyyəti davam etdirirdiyi müddət nəzərə alın-

madan) vergi ödəyicisinin Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsi ilə müəyyən edilmiş vəzifələrinin yerinə yetirilməsinə hallarının mövcud olub-olmadığı haqqında müvafiq vergi orqanından arayış;

- iddiaçının mikro, kiçik, orta və iii sahibkarlıq subyektlərinə aid olması ilə bağlı sənəd;
- iddiaçının tam adı və hüquqi statusunu əks etdirən sənədlərin (nizamnamə, dövlət qeydiyyatı haqqında şəhadətnamə və ya reyestrənd çıxarış, VÖEN və s.) surəti, həmçinin bank rekvizitləri;
- tender təklifini və satınalma müqaviləsini imzalamaq səlahiyyətinə malik olan şəxsin səlahiyyətlərini təsdiq edən sənəd;
- tender təklifinin qüvvədə olma müddəti (teklif zərfləri açıldığı tarixdən sonra ən azı 30 bank günü qüvvədə olmalıdır);
- tender təklifi dəyərinin 1 faizi həcmində bank təminatı (ən azı tender təklifinin qüvvədə olma müddətindən 30 (otuz) bank günü çox qüvvədə olmalıdır).
İddiaçılar tenderdə iştirak etmək üçün yuxarıda göstərilən sənədləri (tender təklifi və bank təminatı istisna olmaqla) 08.06.2021-ci il saat 15:00-a qədər, tender təklifi və bank təminatını isə möhürlənmiş, imzalanmış ikiqat zərflərdə 17.06.2021-ci il saat 15:00-a qədər Azərbaycan Respublikası, AZ 1044, Bakı şəhəri, Bina qəsəbəsi, Heydər Əliyev Beynəlxalq Aeroportu 2-ci Terminala təqdim etməlidirlər.

İddiaçıların tender təklifi zərfləri 18.06.2021-ci il saat 11:30-da AZ 1044, Bakı şəhəri, Bina qəsəbəsi, Heydər Əliyev Beynəlxalq Aeroportu ünvanında açılacaq.

Göstərilən vaxtdan gec təqdim olunmuş zərflər açılmadan geri qaytarılacaq. İddiaçının səlahiyyətlili nümayəndəsi zərflərin açılması prosedurunda iştirak edə bilər.

Tenderlə əlaqədar əlavə məlumat almaq üçün maraqlananlar əlaqələndirici şəxsə müraciət edə bilərlər. Əlaqələndirici şəxs: Maliyyə İqtisadiyyat İdarəsinin rəisi - Əliyeddin Quliyev.

Telefon: (99412) 497-26-00; Əlavə (28-11); (99412) 497-28-11.
e-mail: aladdin.quliyev@airport.az

Tender komissiyası

Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti Yumşaq inventarın kotirovka sorğusu üsulu ilə satın alınmasını həyata keçirir

Maraqlanan təşkilatlar (+99412) 598 12 61 telefon nömrəsi ilə əlaqə saxlaya bilərlər. Kotirovka sorğusunda iştirak etmək üçün sənədlər 19.05.2021-ci il saat 13:50-dən 21.05.2021-ci il saat 13:50-dək qəbul olunur.

Ünvan: Üzeyir bəy Hacıbəyli, 68
Telefon: (+99412) 598 12 61
E-mail: maliye.adpu@gmail.com

Tender komissiyası

"Azərbaycan Hava Yolları" Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti "Azərbaycan Hava Yolları" QSC-nin əməkdaşlarının müəyyən olunmuş istiqamətlər üzrə avtonəqliyyat vasitələri ilə (avtobuslarla) gündəlik işə/ışdən daşınması xidmətlərinin satın alınması məqsədilə 1-LOT-dan ibarət açıq tender elan edir

LOT-1: "Azərbaycan Hava Yolları" QSC-nin əməkdaşlarının müəyyən olunmuş istiqamətlər üzrə avtonəqliyyat vasitələri ilə (avtobuslarla) gündəlik işə/ışdən daşınması xidmətlərinin satın alınması

Tender iştirakçılarına təklif edilir ki, <https://www.etender.gov.az/> - dövlət satınalmalarının vahid internet Portalına (Portal) elektron imzaları vasitəsilə daxil olsunlar və tender haqqında ətraflı məlumatı və Əsas şərtlər toplusunu əldə etsinlər. Müqaviləni yerinə yetirmək üçün tender iştirakçıları lazımı maliyyə və texniki imkanlara malik olmalıdırlar. Tenderdə iştirak etmək istəyən təşkilatlar LOT üzrə müəyyən edilən məbləğdə iştirak haqqını göstərilən hesaba köçürdükdən sonra müsabiqə üzrə təkliflərini Portal vasitəsilə təqdim edə bilərlər.

İstirak haqqı LOT-1: 100 AZN
Tenderdə iştirak haqqının ödənilməsi üçün satınalın təşkilatın bank rekvizitləri:

Hesab: AZ88AZAL3805000001000002000
VÖEN: 9900000831
Bank: "PREMIUM BANK" ASC-nin 2 sayılı filialı
Bankın VÖEN-i: 9900006241
Kod: 508267
M/H: AZ70NABZ0135010000000020944
S.W.I.F.T: AZAL AZ 22
İstirak haqqı heç bir halda geri qaytarılmır. İddiaçılar tenderdə iştirak etmək üçün aşağıdakı sənədləri təqdim etməlidirlər:
- iddiaçının tam adı, hüquqi statusu, nizamnaməsi, qeydiyyatdan keçdiyi ölkə və rekvizitləri;

- tenderdə iştirak haqqının ödənilməsi barədə bank sənədi;
- tender təklifi (teklif zərflərinin açıldığı tarixdən sonra ən azı 30 bank günü qüvvədə olmalıdır);
- tender təklifi dəyərinin 1 faizi həcmində bank təminatı (ən azı tender təklifinin qüvvədə olma müddətindən 30 (otuz) bank günü çox qüvvədə olmalıdır);
- Azərbaycan Respublikasında vergilərə və digər icbari ödənişlərə dair yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərinin olmaması haqqında müvafiq vergi orqanından arayış;
- iddiaçının son bir ildəki fəaliyyəti haqqında vergi orqanları tərəfindən təsdiq olunmuş maliyyə hesabatının surəti;
- iddiaçının son bir ildəki maliyyə vəziyyəti haqqında bank arayışı.
Sənədlər Azərbaycan dilində tərtib olunmalıdır (xarici dilə olan tender sənədləri Azərbaycan dilinə tərcümə olunmalıdır). İddiaçılar tenderlə bağlı sualları Portal vasitəsilə satınalın təşkilatla ünvanlaya bilərlər. Tender proseduru "Dövlət satınalmaları haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun keçiriləcəkdir.

İddiaçılar tenderdə iştirak etmək üçün ixtisas göstəricilərinə dair sənədləri 11.06.2021-ci il saat 14:30-a qədər və tender təklifi ilə bank təminatı sənədlərini 22.06.2021-ci il saat 11:00-a qədər Portal vasitəsilə təqdim etməlidirlər. İddiaçıların təklifləri 23.06.2021-ci il saat 14:30-da açılacaqdır. İddiaçılar açılış nəticələri ilə Portal vasitəsilə tanış ola bilərlər.

QEYD: Tenderdə iştirak, tenderin qiymətləndirilməsi və digər bütün prosedurlar yalnız elektron qaydada Portal vasitəsilə aparılır. Əlaqələndirici şəxs: Hava Limanlarının İstismarı Baş İdarəsinin Xüsusi Avtomobil Nəqliyyat İdarəsinin mühəndisi - Cavanşir Babayev (99412) 497-26-00, əlavə (23-19); (35-21); cbabayev@airport.az

Tender komissiyası

Azərbaycan Respublikası Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi "Əlilliyi olan şəxslərə diqqət və qayğının artırılması məqsədilə maarifləndirici nəşrlərin hazırlanması" və "Əlilliyi olan şəxslərin iştirakı ilə inklüziv incəsənət nümunələrinin hazırlanması" adlı təkrar müsabiqələr keçirir

Müsabiqələrdə qeyri-hökumət təşkilatları, hüquqi və fiziki şəxslər iştirak edə bilərlər. İstirak haqqı yoxdur. Maraqlanan təşkilatlar müsabiqənin əsas şərtlər toplusunu və texniki tapşırığını əldə etmək üçün nazirliyin tabeliyində Sosial Xidmətlər Agentliyinə (Ünvan: Nərimanov rayonu, Ziya Bünyadov prospekti, 1965, "Çinar Park" biznes mərkəzi, bina 1) yazılı müraciət edə bilərlər.

Müsabiqədə iştirak edən təşkilatların təklifləri 03 iyun 2021-ci il saat 17:00-dan gec olmayaraq agentliyə təqdim ediləcəkdir. Gecikdirilmiş təkliflər qəbul olunmayacaqdır.

Müsabiqə 04 iyun 2021-ci il saat 11:00-da agentliyin inzibati binasında keçiriləcəkdir. Əlaqə telefonu: (012) 525-41-30 (daxili-5031).

Müsabiqə komissiyası

«AZƏRBAYCAN» qəzetinin reklam xidməti

OXUCULARIN NƏZƏRİNƏ! "AZƏRBAYCAN"

qəzetinə 2021-ci il üçün
abunə yazılışı kampaniyası davam edir!

Abunə respublikanın bütün poçt şöbələri tərəfindən aparılır.
Eyni zamanda aşağıda göstərilən mətbuatçıyı qurumlarına müraciət edə bilərsiniz:

"Azərmatbuatçıyımı" ASC (012) 440-46-94, (012) 441-19-91
"Azərpoçt" ASC (012) 598-49-55, (051) 225-02-13
"Qaya" firması (012) 566-77-80, (050) 214-40-53
"Kaspi" MMC (012) 432-39-55, (012) 510-82-24
"Region Press" MMC (055) 316-79-01, (050) 316-79-01
"Soma-M" MMC (012) 594-09-59
"Ziya" LTD (012) 497-76-96, (050) 306-77-22
"Pressinform" MMC (012) 598-49-52, (070) 340-01-00
"City press" MMC (055) 819-09-26

Lillik
124,80 (yüz iyirmi dörd manat səksən qəpik) manat

6 aylıq
62,40 (altmış iki manat qırx qəpik) manat

3 aylıq
31,20 (otuz bir manat iyirmi qəpik) manat

Hörmətli oxucular!
Abunə ilə bağlı hər hansı bir problemlə üzləşsəniz, redaksiyaya (012) 539-59-33 nömrəli telefona zəng vura bilərsiniz.

ABUNƏ YAZILMAĞA TƏLƏSİN!

B İ L D İ R İ Ş

"Azərbaycan Hava Yolları" QSC-nin əməkdaşlarının müəyyən olunmuş istiqamətlər üzrə avtonəqliyyat vasitələri ilə (avtobuslarla) gündəlik işə/ışdən daşınması xidmətlərinin satın alınması məqsədilə 09.04.2021-ci il tarixdə dövlət satınalmalarının vahid internet Portalında və "Azərbaycan" qəzetində dərc edilən 1 LOT-dan ibarət elektron tender "Dövlət satınalmaları haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 11-ci bəndinə uyğun olaraq ləğv edilmişdir.

Tender komissiyası

B İ L D İ R İ Ş

Ağcabədi Meliorasiya İdarəsi 29 aprel 2021-ci il tarixdə maşın-mexanizmlər, nasos və mühərriklər üçün ehtiyat hissələrinin satın alınması məqsədilə keçirdiyi açıq tender prosedurunda "Kristal Avto" MMC qalib elan olunmuşdur. Qalib təşkilatla müvafiq satınalma müqaviləsi bağlanmışdır.

Tender komissiyası

B İ L D İ R İ Ş

Laçın Suvarma Sistemləri İdarəsi 29 aprel 2021-ci il tarixdə maşın-mexanizmlər, nasos və mühərriklər üçün ehtiyat hissələrinin satın alınması məqsədilə keçirdiyi açıq tender prosedurunda "Kristal Avto" MMC qalib elan olunmuşdur. Qalib təşkilatla müvafiq satınalma müqaviləsi bağlanmışdır.

Tender komissiyası

"Günay Bank" Açıq Səhmdar Cəmiyyəti səhmdarlarının nəzərinə

07 iyul 2021-ci il tarixdə saat 10:00-da Bakı şəhəri, Nərimanov rayonu, Aşıq Alı küçəsi, 45 ünvanında yerləşən bankın inzibati binasında "Günay Bank" Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin səhmdarlarının növbəti ümumi yığıncağı keçiriləcəkdir. Aşağıdakı məsələlər növbəti ümumi yığıncağın gündəliyinə daxil edilmişdir:

1. "Günay Bank" ASC-nin kənar auditor tərəfindən təsdiqlənmiş və audit komitəsi tərəfindən tövsiyə olunmuş 2020-ci ilin maliyyə hesabatının təsdiq edilməsi
2. Digər məsələlər

Rəhbərlik

Azərbaycan Dövlət Bədən Tərbiyəsi və İdman Akademiyası 2021-ci il üçün akademiyanın pedoqoji fəaliyyəti ilə əlaqədar elmi işlərin qiymətləndirilməsi, müəllifliyinin və müstəqilliyinin yoxlanılması məqsədilə antiplagiat sistemində istifadəçi interfeysinin satın alınması məqsədilə kotirovka sorğusu keçirir

Maraqlananlar (+99412) 564 09 00 telefon nömrəsi vasitəsilə əlaqə saxlaya bilərlər. Kotirovka sorğusunda iştirak etmək üçün sənədlər 19.05.2021-ci il saat 16:10-dan 24.05.2021-ci il saat 11:00-dək qəbul olunur.

Ünvan: Bakı şəhəri, Fətəli Xan Xoyski prospekti, 98
Telefon: (+99412) 564 09 00, e-mail: info@sport.edu.az

Tender komissiyası

ALLAH RƏHMƏT ELƏSİN!

"Aqrarkredit" Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti Bank olmayan Kredit Təşkilatının İdarə Heyəti və kollektivi Azərbaycan Respublikası Məhkəmə-Hüquq Şurasının Aparat rəhbəri Cavid Hüseynova anası

ALMAZ XANIMIN

vəfatından kədərli xatirələrini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Sumqayıt Dövlət Universitetinin rektorluğu və Həmkarlar İttifaqı Komitəsi universitetin Xarici dillər kafedrasının müdiri, professor Nigar İsgəndərovaya anası

SOLMAZ XANIMIN

vəfatından kədərli xatirələrini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

BAŞ REDAKTOR

Bəxtiyar
SADIQOV

Ünvan

AZ 1073, Bakı şəhəri,
Mətbuat prospekti,
529-cu məhəllə, IV mərtəbə
e-mail:
secretary@azerbaijan-news.az
az.reklam@mail.ru
azerbaijan-news@mail.ru
www.azerbaijan-news.az

Telefonlar

Qəbul otağı - 539-68-71,
Baş redaktor müavini - 538-86-86, 434-63-30,
539-72-39,
Məsul katib - 539-43-23,
Məsul katib müavini - 539-44-91,
Parlament və siyasət şöbəsi - 539-84-41, 539-21-00,
İqtisadiyyat şöbəsi - 538-42-32, 538-35-55,

Beynəlxalq həyat, idman
və informasiya şöbəsi - 432-37-68,
Humanitar siyasət şöbəsi - 538-56-60, 539-63-82
İctimai əlaqələr şöbəsi - 539-49-20, 538-31-11,
Fotoillüstrasiya şöbəsi - 538-84-73,
Kompüter mərkəzi - 538-20-87,
Mühasibatlıq - 539-59-33

Qeydiyyat nömrəsi 1

"Azərbaycan" qəzetinin
kompüter mərkəzində
yığılıb səhifələnmiş,
"Azərbaycan" nəşriyyatında
çap edilmişdir

Rəsmi sənəd və çıxışlarda
söylənilənlərlə bərabər,
dərc üçün göndərilən digər
yazılarda fikirlər də
Azərbaycan dövlətinin
mənafeyinə uyğun gəlməlidir

Əlyazmalara cavab verilmir
və onlar geri qaytarılmır

Gündəlik
qəzet

Tiraj 5250
Sifariş 864
Qiyməti 40 qəpik